

MŪSŲ LIETUVA

11

BIRŽELIS IR MES

NR. 23 (1454) – XXVIII – 1976 M. BIRŽELIS – JUNHO 10 D. – 1,50 kr.
R. Jutindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIEUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926–1976)

MŪSŲ VEIKSNIAI

PLB-nės VIETA

Didžiausi ginčai ir nesusipratimai tarp mūsų veiksmų dažniausiai kyla dėl dviejų klausimų: 1. kas ir kada turi teisę rinkti aukas, 2. kas turi teisę rūpintis Lietuvos laisvinimu.

Atrodo, kad pirmąjį klausimą išspręsti turėtų būti labai lengva, turint šiek tiek noro ir geros valios. Jeigu šiuo klausimu yra koks nors aiškus, pasirašytas nutarimas, tai reikia jį visiems parodyti, ir tada, reikia manyti, visi jį mielai noru vykdys. Jeigu tokio aiškaus susitarimo nėra, tai reikia vieną kartą aiškiai susitarti, pasirašyti ir vykdyti.

Antrasis klausimas yra daug keblesnis. Žinoma, rūpintis Lietuvos laisvinimu turi ne tik teisę, bet ir pareigą visi lietuviai, visos lietuvių organizacijos ir institucijos. Tačiau pradedant konkretų darbą, čia taip pat reikia aiškaus susitarimo, kad vieni nekliudytų kitiems. Vlikas, dar Vokietijoje būdamas, save laikė vienintele politine ir rezistencine Lietuvos atstovybe išėivijoje, bet su tuo nenorėjo sutikti Diplomatinę tarnybą. Prasidėjo tam tikras trynimasis tarp šių dviejų institucijų. Tada buvo svarstoma, kad Vlikas gal turėtų daugiau rūpintis tautiniais reikalais, o diplomatai — valstybiniais, bet praktikoje šių dviejų sričių pasidalinimas nebuvo jau toks aiškus. Pagaliau Vlikas įsteigė Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurios pobūdį ir uždavinius nusakė *Lietuvių Charta* ir PLB konstitucija. Lietuvių Charta sako, kad "pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę". Šis sakinytis yra labai svarbus, deja, ne visi jį tiksliai supranta. Kai kas nori PLB laikyti paprastą organizaciją, kaip ir daugelis kitų mūsų organizacijų. Tačiau PLB nėra eilinė organizacija, ji yra visa išėivijos lietuvių visuomenė, visi po pasaulį išsisklaidę lietuviai, ji yra, galima sakyti, Lietuvos dalis arba mūsų "Mažoji Lietuva". Tad labai klaidingai supranta, kas yra PLB, tie asmenys, kurie kartais pasako ar parašo: "Aš nepriklausau Lietuvių Bendruomenei" arba: "Aš išstojau iš Lietuvių Bendruomenės". Tai reikėtų lygiai tą patį, jeigu pasakytum: "Aš išstojau iš lietuvių tautos, aš nesu daugiau lietuvis, aš išsižadau lietuviybės".

Kai kurie, paskaitę šį aiškinimą, kas yra

PLB, gal pasakys, kad čia maišomi du dalykai: bendruomenė (rašoma mažąja raide) ir Bendruomenė (rašoma didžiąja raide). Pirmoji — tai tas pat, kas ir visuomenė arba visi lietuviai, o antroji atskira organizacija. Bet tai klaidingas galvojimas, kuris nesiderina su Lietuvių Chartos dvasia. Sakydami PLB, mes suprantame visą išėivijos lietuviškąją visuomenę, visus lietuvius. Didžiąja raide rašome tik dėl to, kad tai yra, kaip jau minėjome, lyg "Išėivijos Lietuva" arba "Mažoji Lietuva".

Tad taip PLB suprantant, atrodo, kad ir tas mūsų aukščiau minėtas teigimas, kad Vlikas įsteigė PLB, nėra visai tikslus. Juk Lietuvių Bendruomenė egzistavo jau ir prieš Vliką, tik gal ji neturėjo tos savo egzistavimo sąmonės, kurią jai priminė Vlikas. Toji Lietuvių Bendruomenė jau egzistavo ir Amerikoje, kai dar nebuvo Altos. Tad galima sakyti, kad tiek Vlikas, tiek Alta yra Lietuvių Bendruomenės kūriniai, o ne atvirksčiai. Žinoma, ne visi su tuo norės sutikti, bet dėl to kaip tik ir kyla daugiausia nesusikalbėjimo ir nesusipratimų tarp mūsų veiksmų.

Jau nuo pat pradžios PLB valdybai konstitucija yra numaciusi, tarp kitų uždavinių, "rūpintis pasaulio lietuvių švietimo, tautine, kultūrine, socialine, šalpine, ekonomine ir politine veikla (tuo reikalu bendradarbiaujant su kitais lietuvių veiksniais)". Jau minėjome, kad, atsiradus Vlikui, jo politinė veikla susidūrė su diplomatų veikla. Dabar dar atsirado ir trečioji institucija, pretenduojanti į politinę veiklą — PLB valdyba. O kai Vlikas ir PLB valdyba persikėlė į Ameriką, tai čia dar rado ir Altą, besirūpinančią politine veikla. Tai jau turime ne tik duplikatą, bet ir "triplikatą" bei "keturplikatą".

Atrodo, kad pagal savo konstitucijas visos šios institucijos turi ir teisę, ir pareigą rūpintis politiniais reikalais, atseit Lietuvos laisvinimu. Tai ar negerai? Juk kuo daugiau

Gegužės ir birželio mėnesiai Lietuvoj yra, gal būt, patys gražiausi atšyla oras, žiedais pasipuošia gamta, prasideda vasara.

Bet mums, lietuviams, šių mėnesių grožį dabar temdo kai kurie liūdni įvykiai. Prieš ketverius metus gegužės keturioliktoją Kaune su sėdėgino Romas Kalanta, o paskui jo pavyzdžiu pasekė ir keli kiti lietuviai. Birželio keturioliktoją, prieš trisdešimt šešerius metus, tūkstančiai lietuvių buvo vežami į Sibirą nežmoniškais kankinimams ir mirčiai. Užtat birželio mėnesį dabar mes ir vadinam liūdnuoju.

Betgi ar verta, tai prisiminus, tik pasyviai liūdėti? Ar gegužės ir birželio keturioliktoji neturėtų mums būti — kartu su gedulo, maldos bei protesto — ir triumfo diena? Juk reikia didžiuliais tais, kurie nesibijojo net gyvybę paaukoti už Lietuvos laisvę. Tai didvyriai kurių garbė — amžina.

Žmoniškumą ir laisvę pavergusieji kada nors turės nusileisti. Juk toks istorijos dėsnis, kurį ryškiai nusakė mūsų Poetas: „Silpnas kelias, tvirtas grūvis.“ Šis dėsnis palaiko ir mūsų viltis. Lietuva prisikels garbinga ir žavi. O tiems, kurie mus engė, liks tik gėda ir tamsi dėmė istorijos puslapiuose.

Tačiau mes dabar, laisvėj gyvenantys ir laukiantys Tėvynės ryto jaus, turim labai rimtai pagalvoti, ar nepralaimėsime ir mes, kartu su mūsų tautos engėjais. Juk ir mes kartais, sąmoningai ar nesąmoningai, sekame savo šalies okupanto pavyzdžiu, kai nepripažįstame savo broliui laisvės, kai prieš jį kovojam, kai vartojam labai nekultūringas kovos priemones. Tai vis ne pergalės, o pralaimėjimo ženklai. Be lietuvių nebus nei Lietuvos.

Tad jeigu mums yra brangi Lietuva, tai turi būti brangus ir kiekvienas lietuvis. Turi būti brangi ir lietuviybė — lietuvių kalba, lietuviški papročiai, organizacijos, lietuviškas veikimas.

Tik tokiu būdu mes palaikysime — ir kasdien kursime — laisvės ištroškusių mūsų Tėvynę Lietuvą.

pg

kas rūpinasi Lietuvos laisve, tuo turetu būti geriau. Bet praktikoje gali išeiti visai kitaip. Jeigu sakoma, kad tarp dviejų auklių vaikas be galvos, tai dar blogiau tarp keturių. Blogiausia tai, kad kiekviena iš šių institucijų save laiko "aukščiausia" ir "vyriausia" manydama, kad ji gali daryti ką tik nori visai neatsižvelgdama į kitas. Tokiu būdu bendram darbui ji dažnai ne padeda bet kenkia. Yra būtina turėti kokią nors vieną instituciją, kuri koordinuotų visų mūsų veiksmų veiklą. Juk ar mes galime tikėtis ko nors pasiekti ir padaryti, pavyzdžiui Amerikos valdžiai gerą išpūdį, jeigu vienos institucijos atstovai nueis į Vašingtoną ir sakys, kad jie atstovauja Lietuvos reikalams, o pro kitas duris dar įeis antros, trečios ir ketvirtos institucijos atstovai ir sakys, kad ne anie, o tik jie yra teisėti Lietuvos reikalų atstovai?

Tad kokia nors "vyriausia" institucija koordinuojanti visą mūsų veiklą, yra būtina reikalinga, bet ne visi jos klausys, jeigu ji pati tokia pasiskelbs. Ir čia lieka vienintelis — susitarimo kelias. Čia, išėivijoje, mums reikia daug daugiau protingumo, kultūringumo, tolerancijos ir geros valios, negu jų reikėjo tada, kai gyvenome Lietuvoje. Juk ten buvo vyriausybė, turinti priemonių imtis įvairių sankcijų, o mes tų priemonių neturime. Kiekvienoje nors ir demokratiškiausioje valstybėje valdžia turi imtis šiek tiek diktatūros, kad apsaugotų savo šalį nuo anarchijos. Mes išėivijoje diktatoriškais veiksmais nieko nepasieksime, tad belieka vienintelis kelias — kiek galima labiau prie tobulumo artėjanti demokratija, kuriai pasiekti, kaip jau minėjome, reikia labai daug kultūros ir tolerancijos.

J. Vaišnys, L.L.

Baltiečių karininkų žudynės

STEPAS VARANKA

Lenkų nuomonė apie lietuvius keičiasi

Lenkų išseivijų tarpe vis daugiau atsiranda asmenų, kurie lietuvius pradeda geriau suprasti ir vertinti, neiškraipytai savo tautiečius apie lietuvių siekius, darbą, literatūrą meną ir jų politinę veiklą informuoti. Tikiuosi, kad jų sąžiningas ir nuoširdus darbas prisidės prie geresnio vieni kitų supratimo ir pažinimo.

Paskutiniu laiku apie lietuvius labai palankiai atsiliepė Winniepego lenkų laikraštis "Czas" — Laikas. Tadeusz Walkowski 1975. IX. 3 d. parašė apie A. ir F. Kantautų bibliografinę veikalą "Lithuanian Bibliography" labai nuoširdžią recenziją. Be to, pripažino, kad Lenkijos istorijai lietuviai davė didelį ir garbingą įnašą. Apie tą Walkowskio straipsnį rašė "Tėviškės žiburiai" š. m. sausio 1 d. numeryje.

Kitas T. Walkowskio straipsnis buvo išspausdintas Toronto lenkų laikraštyje "Głos Polski" — Lenkų Balsas, 1974. VII. 18. Straipsnis pavadintas "Katyń ale inny" — Katynas, bet kitas. Tame straipsnyje autorius supažindina savo tautiečius su Baltijos valstybių karininkus ištikusia tragedija Sovietų Sąjungos vergų stovyklose. Šį nuoširdų aprašymą Walkowski atpasakojo iš knygos "Shipwreck of a Generation", parašytos Joseph Berger, išleistos 1971 m., Londone, Anglijoje, Harvell Press.

Joseph Berger yra žydas, gimęs 1904 m. Lenkijoje. Būdamas jaunas, tapo komunistu. Pasiekė labai aukštą pareigų partijoje. Buvo kominterno narys. Kartą buvo Stalino priimtas ir turėjo su juo ilgą pasikalbėjimą. Vėliau, 1935 m., buvo suimtas ir du kartus nuteistas mirti. Vis dėlto, iškalėjęs 21 metus, laimingai pasiekė laisvąjį pasaulį. Dabar gyvena ir profesoriauja Izraelyje.

Mirties miškelis

Katynas — tai vietovė Sovietų Sąjungoje, netoli Smolensko. Ten 1939-1940 m. buvo nužudyti tūkstančiai lenkų karininkų. 1939. IX. 17 naktį Sovietų Sąjungos vicekomisarai išsikvietė Lenkijos ambasadorių Maskvoje Waclaw Grzybowski ir įteikė jam notą, kurioje buvo sakoma: "Lenkijai subyrėjus, Sovietų Sąjunga yra priversta paimti savo globon brolišką tautas". Trumpai tariant, sulaužė visas turėtas su Lenkija sutartis. Po to, nepraėjus nė valandai, metė į Lenkijos teritori-

"GEDIMINO SAPNAS"

Jurgis Juodis

Aliejus

ją apie 700.000 kariuomenės ir bendrai su Vokietija įvykdė IV Lenkijos padalinimą. Rusai užėmė 51.6% Lenkijos teritorijos ir 13 milijonų gyventojų. Tame skaičiuje buvo Vilniaus kraštas ir lietuviai gyventojai.

1940. IX. 17 "Krasnaja Zvezda" pranešė, kad Raudonoji Armija paėmė ir nelaisvę 181.000 lenkų karių: 12 generolų, 55 pulkininkus, 72 jaun. pulkininkus, 9227 žemesnio laipsnio karininkus. Ar tie skaičiai yra tikri, gali pasakyti tik kariniai lenkų žinovai.

Lenkų duomenimis, Katyne ir apylinkėse nužudyta arti 15.000 karininkų. Katyno miške lyje buvo rasti 4143 lavonai, suguldyti į 18 sluogsnų. Visi turėjo kulkų žymes pakaušyje. Lavonai buvo su karinėm aprangom. Pas daugelį buvo rasti dokumentai ir užrašai kišenėse. Tarpe jų buvo vienas generolas Smorawinski. Lavonai buvo gerai išsilaukę sausos smėlėtos žemės dėka. Žudynių vietą surado vokiečiai, kuriems apylinkės žmonės pranešė apie egzekucijas. Vokiečiai apie tai pranešė pasauliui 1943. IV. 12. Tas bausis atradimas ir pranešimas sudarė Lenkijai ir sąjungininkams daug rūpesčio politinėje srityje. Daug vėliau, 1945 m., Nuernbergo teisme rusai įrodinėjo, kad žudynes įvykdė vokiečiai. Teismas betgi vokiečius išteisino. Kaikurie lenkų šaltiniai skelbia, kad pirmomis Katyno aukomis buvo internuoti lenkų kapelionai.

Klastingas įsakymas

Karui prasidėjus, baltiečių karininkams buvo įsakyta vykti

į kursus Maskvoje. Dalis jų pasirinko pagrindį, kiti paklausė įsakymo. Tarp jų buvo estų artilerijos gen. Brede, kuris savo laiku studijavo Sorbonoje. Jis laisvai kalbėjo prancūziškai ir vokiškai. Savo laiku tarnavo caro armijoje. 1918 m. prisidėjo prie Estijos nepriklausomybės atgavimo. Vėliau ėjo aukštas pareigas vyriausybėje.

1924 m. komunistai kėsinosi Estijoje perimti valdžią į savo rankas. Tam pasikėsinimui vadovavo Jean Anvelt, senas komunistas. Šamokslas nepasisekė — maištininkai buvo suimti. Vieni — sušaudyti, kiti nuteisti. Anvelt ir kiti pabėgo į Sov. Sąjungą. Berger su Anveltu buvo susitikę Maskvoje. Ten jam Anveltas papasakojo, kad Maskva buvo žadėjusi karinę pagalbą tam perversmui. Berger po 15 metų Norilsko stovykloje sužinojo, kad Anveltas buvo sušaudytas.

Kai Estija buvo prijungta prie Sovietų Sąjungos, generolai, jų tarpe Brede, pareiškė lojalumą sovietų santvarkai. Tai buvo 1941 m. birželio vidury. Po to per 1000 baltiečių karininkų išvyko į Maskvą. Jų tarpe buvo apie 250 estų, 400 latvių ir 400 lietuvių. Visi buvo nuginkluoti, suimti ir išvežti į Norilsko stovyklą, kurioje buvo pranešta, kad jie bus teisiami. Visus apėmė baimė. Karininkai pareiškė esą lojalūs ir yra pasirengę tarnauti kiekviename paskirtame dalinyje. Į tai nebuvo kreipiama nė mažiausio dėmesio.

Teismas barako koridoriuje NKVD norėjo klastingai su-

imtus Baltijos valstybių karininkus laikyti izoliuotus nuo kitų kalinių, bet tai buvo neįmanoma, nes stovykla buvo labai perpildyta. Keliolika karininkų buvo apgyvendinti su Joseph Berger "Stone Sack" patalpoje. Baltiečių karininkų tragedija vyko pastarojo akyse. Karininkai tikėjosi iš užsienio intervencijos. Jie girdėjo, kad buvo pasirašyta Roosevelto, Churchillio ir Stalino "Atlanto charta", ir manė, kad tai jiems padės. Tie, kurie turėjo giminių Amerikoje ir Anglijoje, bandė perduoti žinias apie savo likimą. Deja, bandymai buvo nesėkmingi. Karininkų nuotaikos buvo desperatiškos. Kiekvieną naktį jų grupės buvo išvedamos ir sušaudomos.

Iš "Stone Sack" karininkai po vieną buvo išvedami į koridoriuje esantį "teismą". NKVD karininkas atvestajam skaitė kaltinimo aktą ir sakė kuriam paragrafui jo nusikaltimas priklauso. Visi buvo apkaltinti priklausant "penktajai kolonai" ir kitais išgalvotais dalykais pagal 58 paragrafą.

Gen. Brede ir kiti estų karininkai buvo apkaltinti, kad 1924 m. pasipriešino komunistų sukilimui. Nuteistiesiems buvo duota po keletą minučių pasakyti gynimosi kalbas. Visi buvo nuteisti sušaudyti. Apie 500 karininkų, nuo gen. Bredes iki leitenanto, buvo sušaudyti.

Planas įvykdytas

Autorius rašo, esą susidarė nuomonė, kad tas "teismas" nieko bendro neturėjo su politine karininkų veikla ir jų pažiūromis. Brede, kurį Berger pažinojo, buvo liberalas ir antinacis. Bredės artimas draugas po 8 metų buvo paleistas, grįžo į Taliną ir gavo atsakingas pareigas. Atrodo, buvo numatyta tam tikra kvota, pagal kurią tiek ir tiek baltiečių karininkų reikėjo likviduoti. Kvotą įvykdžius, kiti išliko gyvi. Po tų žudynių stovykloje nuotaika buvo labai slepianti.

Tadeusz Walkowski savo straipsnyje gana plačiai kalba apie Bergerio knygos skyrių, kuriame aprašomi tie skaudūs įvykiai. Pabaigoje straipsnio rašo: vokiečių padaryti nusikaltimai buvo Nuernbergo teisme pasmerkti, nusikaltėliai nubauti; kodėl pasaulis nepasmerkia ir nenubaudžia komunistų nusikaltimų?

Joseph Berger knyga "Shipwreck of a Generation" Amerikoje yra išleista kitu pavadinimu — "Nothing but the Truth", 1971 m. (The John Day Company, New York). Po pagrindinė knygos antraštė yra antrinė antraštė: "Stalino kalėjimai — stovyklos. Išlikusio apyskaita apie (Tęs. 3 psl.)

LITUANOS FESTEJAM CINQUENTENÁRIO DI

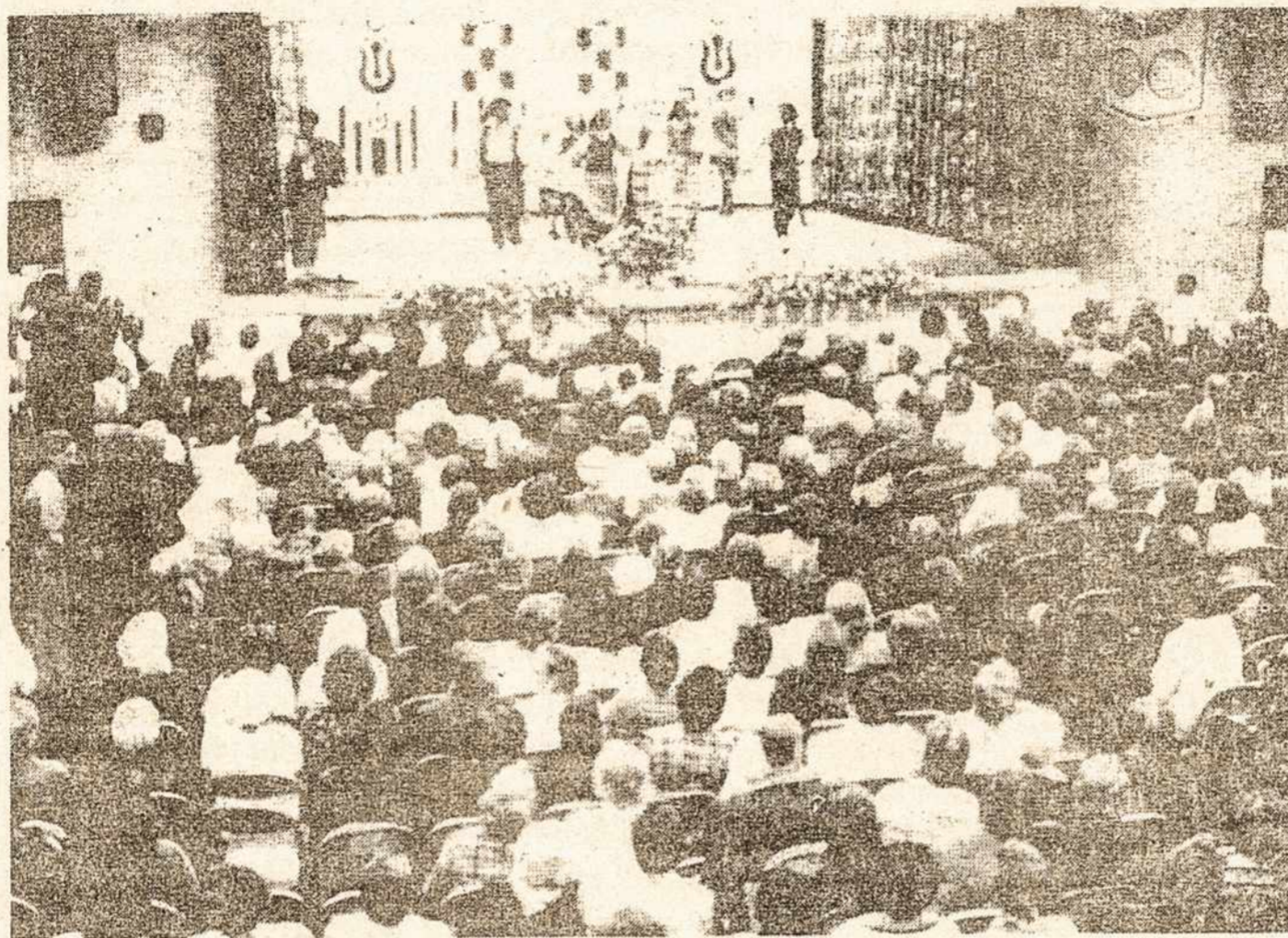
Várias festividades realizadas em nossa Capital marcaram o Cinquentenário da Imigração Lituana no Brasil, constantes de missa na igreja de São José, celebrada pelo monsenhor Ragazinkas, solenidades e mostra artística nos salões do Ginásio São Miguel Arcanjo, em Vila Zelina.

Estiveram presentes cerca de mil pessoas que fazem parte da comunidade lituana de vários bairros e de cidades paulistas, reunidas, para homenagear os imigrantes, que aqui chegaram em maior número no período de 1926 a 1929, e se estabeleceram como colonos em várias fazendas do interior paulista.

Atualmente existem no Brasil mais de 150 mil lituanos e descendentes, que se dividem em várias atividades, sendo que aproximadamente 50 mil deles têm curso superior e exercem profissões liberais e empresariais.

A Lituânia localiza-se às margens do mar Báltico, fazendo fronteira com Alemanha, Polônia e Letônia, com 83.000 quilômetros quadrados, que foram anexados pela URSS após a 2.ª Guerra Mundial. O Canadá, os EUA, a Austrália e o Uruguai não reconhecem a anexação da Lituânia, Estônia e Letônia pela Rússia.

É um dos países mais católicos da Europa — cerca de 85% da população. Seus principais alimentos são: batata, repolho e carne de porco defumada, alimentos fortes, pois a região é fria, com apenas quatro meses de dias quentes. A vestimenta é multicolorida, indicando as várias aldeias originárias.

No Ginásio São Miguel Arcanjo, o folclore lembra a pátria

Estiveram presentes às solenidades o sr. Algirdas Sliesoraitis, presidente da Comunidade Lituano Brasileira, o sr. Manoni Souza Pinto, diretor-secretário do Comitê Pró Liberdade das Nações Cativas (PRO LIBERTATE), que representou o sr. Caio Vidigal Xavier da Silveira, presidente da entidade; e o cap. J. Ciuvinskas, organizador das festividades.

PROGRAMA

O programa constou de: 1) Abertura — pe. Saulaitis; 2) Hino Nacional Brasileiro; 3) Discurso em Lituano — profa. L. Majienė; 4) Homenagem aos Imigrantes de 1926; 5) Saudação do mons. P. Ragazinkas; 6) Palestra em nome dos homenageados — K. Ambrozevicius; 7) Discurs

so em Português — pelo advogado A. Sliesoraitis, salientando "o sofrimento daqueles que tiveram que lutar contra a língua, os costumes, o clima, a alimentação, etc., mas com caráter de ferro venceram toda sorte de adversidades". Conclui: "solicito a participação de toda a comunidade para que possamos continuar sendo apontados como uma das colônias mais atuantes em São Paulo e, indiretamente, estaremos ajudando nossos irmãos em nossa Pátria distante, pois o território da Lituânia pode hoje estar subjugado, porém seu povo e seus ideais de liberdade jamais o estiveram, e há de chegar o dia, que fazemos votos seja em breve, em que

ao final, com seus ideais de liberdade fatalmente libertarão seu território que é a Lituânia".

Ao final houve a apresentação do Grupo de Danças Folclóricas Rutelė, com crianças de 11 a 16 anos, dos bailados "Pakelkojis" (levantar o pé), "Kepurine" (dança dos chapéus) e "Ketvirtainis" (quadrilha lituana), dirigido por Antanas Aleknavicius e Eugenia Bacevicius.

Para este ano estão programadas outras festividades, inclusive a inauguração do "Monumento da Imigração Lituana", que os imigrantes pretendem erigir na atual praça São José dos Campos, transformando-a na praça Lituânia.

BALTIEČIU...

(iš 2 psl.)

aukas, kurias autorius pažinojo". Apie baltiečius rašoma 190-197 psl.

Baltiečių charakteristika

Amerikinėje laidoje "Nothing but the Truth" autorius rašo pažinojęs Sovietų Sąjungos stovyklose lietuvius katalikus, protestantus latvius ir jų dvasiškius. Jie buvo sąžiningi ir darbštūs. Esą jie didžiavosi, kad atgaivino savo gražią kalbą, atstatė valstybinį gyvenimą ir santvarką, kad per tokį trumpą laiką tiek daug padarė. Lietuviai sakė, kad jų įjungimas į Sov. Sąjungą yra šuolis atgal.

Pasak Bergerio, daugumas jų, kurie mirė Sibire, nebuvo iš pagrindų antirusai. Jie tik po sovietų okupacijos žiaurumų tapo antirusais. Jie nusivylė Anglija, kuri taip nedraugiškai pasielgė. Baltiečiams rusų kultūra svetima. T. Ž.

TĖVU ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

• ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkrestti ir kitą generaciją savo idealų meile, uždegti įpėdinius. J. ERETAS

Lituanos festejam 50 anos de sua imigração

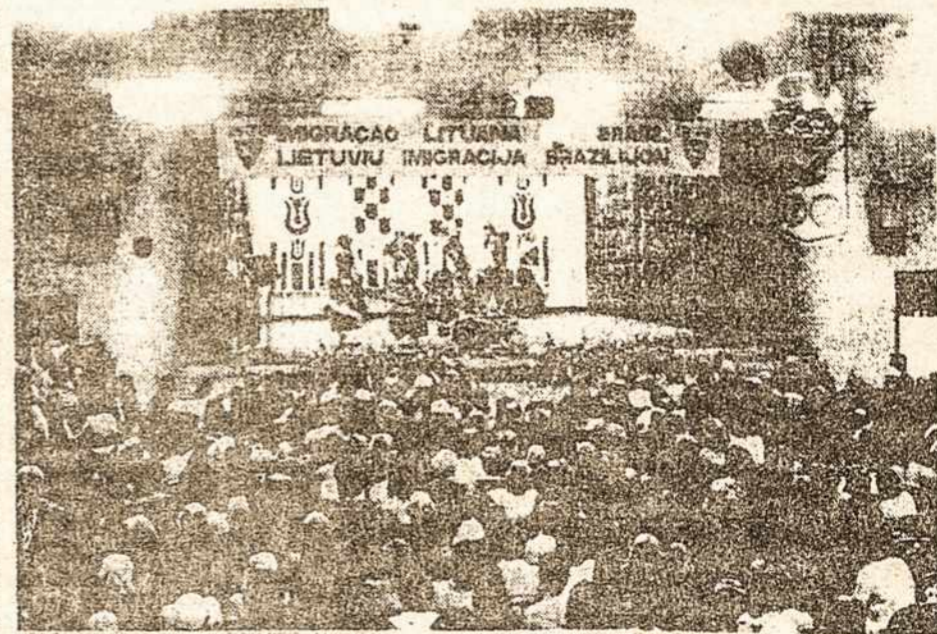

Na Vila Zelina, dança folclórica lembra a pátria

Cerca de mil pessoas, entre imigrantes e descendentes, participaram das festividades do Cinquentenário da Imigração Lituana no Brasil, realizadas na Igreja de São José — missa — e nos salões do Ginásio São Miguel Arcanjo de Vila Zelina. Os lituanos, cuja grande maioria chegou ao Brasil entre 1926 e 1929, foram

NOTÍCIAS POPULARES — 3.ª-feira, 1.º de junho de

Lituanos comemoram imigração no Brasil

As festas dos lituanos em SP

Com a participação de mil lituanos tiveram início no último domingo, no salão nobre do Colégio São Miguel Arcanjo, na Vila Zelina, as comemorações do cinquentenário da imigração lituana. Foram pronunciados vários discursos em lituano e português e prestadas homenagens aos imigrantes de 1926, ano em que vieram para o Brasil mais de 30 mil lituanos.

Estavam presentes diretores do Comitê Pró Liberdade das Nações Cativas, representando o Presidente da entidade, Caio Vidigal Xavier da Silveira, que foram manifestar a solidariedade do PRO LIBERTATE aos homenageados. Algirdas Sliesoraitis, Presidente da Comunidade Lituano-Brasileira, saudou "o bravo e heróico imigrante lituano, filho do "Cavaleiro Branco" que traz um pedaço de céu em cada olho".

TIESA IR GYVENIMAS

Krikščionybės skleidimas pasaulyje

Naujas popiežiaus Pauliaus VI žodis dabarties žmonijai
Evangelijos skleidimo klausimu

J. VAIŠNORA, MIC

1975 m. gruodžio 8 d. popiežius Paulius VI paskelbė visą pasaulio vyskupams, kunigams ir tikintiesiems apaštališkąjį atsišaukimą (Exhortatio Apostolica), prasidedantį žodžiais, "Evangelii nuntiandi" ir kalbantį apie Evangelijos skelbimą šių dienų pasauliui.

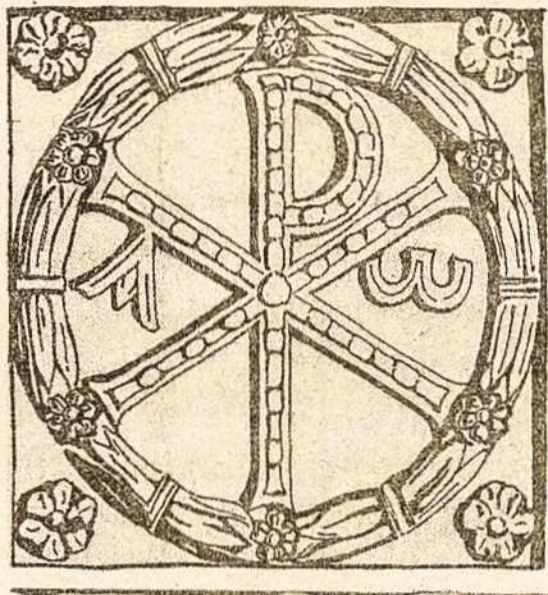
Tai dokumentas, kuris kaip įžangoje sako popiežius, apima tris įvykius: Šventuosius Metus, dešimtmečio sukaktį nuo II Vatikano susirinkimo užbaigimo ir 1974 m. vyskupų sinodą, svarčius evangelizacijos problemą.

Apaštališkasis atsišaukimas yra iš esmės pastoracinio pobūdžio. Jis yra suskirstytas į įžangą, šešias dalis ir užbaigos žodį.

1. Nuo Kristaus Evangelijos skelbėjo iki Evangeliją skelbiančiosios Bažnyčios. Visu savo gyvenimu ir savo mirtimi Kristus atnešė visai žmonijai Gerąją Naujieną, kuri išreiškiama dviem sakiniiais: Dievo karalystė ir išlaisvintasis atpirkimas. Bažnyčia yra bendruomenė tų, kurie priima Gerąją Naujieną, skelbia ją savo nariams ir nariams. Taigi, Evangelijos skelbimas yra Bažnyčios misija ir jos identitetas.

2. Ką reiškia skelbti Evangeliją? Popiežiaus atsišaukimas išvardina esminius Evangelijos skelbimo elementus, kurių negalima nei išskirti, nei paneigti. Tie elementai yra: žmonijos atnaujinimas, liudijimas, skelbimas, širdies pritarimas, įsijungimas į bendruomenę, priėmimas sakramentinių ženklų, apaštalaivimo iniciatyva. Ypač pabrėžiamas reikalas įjungti įvairias kultūras į Evangelijos turinį. Nors Evangelija nesiekia su jomis sutapti, tačiau turi sueiti su kiekviena jų į sąlytį. "Plyšys tarp Evangelijos ir kultūros, be abejonės, yra mūsų laikų drama, panaši į kitas dramas. Reikia tad dėti visas pastangas evangelinti kultūrą, tiksliau sakančią, visas kultūras".

3. Evangelijos skelbimo turinys. Skelbti Evangeliją pirmiausia reiškia skelbti Dievo Tėvo meilę, Jėzaus Kristaus išganyimą, Kristaus ir Bažnyčios vienybę per sakramentus, reikalą broliškos meilės, prasmę kančios ir viltį būsimąjo gyvenimo. Evangelijos skelbimas apima asmeninį ir bendruomeninį žmonių gyvenimą. Dėlto Evangelijos skelbimas paliečia ir problemas

bendruomenės, tarptautinio gyvenimo, taikos, teisingumo, pažangos. Tai vis taip vadinamos "išsilaisvinimo" problemos žmonijos pažangai ir gerovei.

Yra labai glaudūs ir gilūs ryšiai tarp evangelizacijos ir išsilaisvinimo. Tačiau šioje srityje reikia vengti dviprasmiškumo ir siauro supratimo. Kitaip tariant, negalima Bažnyčios misijos suredukuoti į grynai žemiškas dimensijas, jos uždavinius nukreipti į grynai antropologinę sritį. Negalima išganyimo, kurio Bažnyčia yra skelbėja ir paslaptis, suredukuoti į žemiškąją gerovę, jos iniciatyvą paversti politine ar socialine veikla. "Jei taip būtų, Bažnyčia prarastų savo pagrindinę reikšmę. Jos išsilaisvinimo skelbimas neturėtų jokio pasisekimo ir lengvai baigtųsi ideologinių sistemų bei politinių partijų grobiu ir manipuliacija".

Bažnyčia pabrėžia savo dvasinio pašaukimo primatą. Ji jungia, tačiau neidentifikuoja žmogaus išsilaisvinimo su Jėzaus Kristaus išganyimu. Bažnyčia tvirtai įsitikinusi, kad kiekvienas laikinasis ar politinis išsilaisvinimas "turi savyje daigus savojo paneigimo ir idealo nusmukimo, nes motyvai nėra teisingumo bei meilės, nes skatinantieji motyvai nėra dvasinės dimensijos, nes galutinis tikslas nėra išganymas ir laimė Dievuje".

Dėlto Bažnyčia "negali pateisinti smurto, ypač vykdomo ginklų pagalba (dažnai jau nekontroliuojamo, kai išiliepsnoja), nei betkieno mirties, kaip kelio į laisvę, nes ji žino, kad smurtas visuomet išaukia smurtą ir sukuria naujas represijas ir vergijos formas, daug sunkesnes, negu tos, iš kurių norėta išsilaisvinti". Evangelija skelbia ir ruošia tik tokią išsilaisvinimą, kokį skelbė pats Kristus ir kurį suteikė žmonėms savo auka. "Šitokiu teisingu išsilaisvini-

mu, sujungtu su Evangelija, siekiama įgyvendinti žmogaus laisvę respektuojančias struktūras, kurios negali būti atsietos nuo pagrindinių žmogaus laisvių, tarp kurių religijos laisvė turi užimti pirmosios svarbos vietą".

4. Evangelijos skelbimo keliai. Kaikurios pagrindinės priemonės sėkmingam Evangelijos skelbimui šių laikų žmonėms yra šios: autentiško krikščioniškojo gyvenimo liudijimas, gyvas Dievo žodžio skelbimas, ypač homilijos forma, katekizacija, masinės komunikacijos priemonės, asmeninis kontaktas su žmonėmis, ypač Atgailos sakramente, ir pastoracinis dialogas, nes "būtų nesuipratimas, kaip dažnai įvyksta, Evangelijos skelbimą atskirti nuo sakramentų".

Šioje vietoje popiežius, eidamas vyskupų sinodo nubrėžtu keliu, ilgiau sustoja prie "religijumo", kurį vadina "liaudies pamaldumu". Jis neslepia nukrypimų, dažnai susietų su prietarais, kurie kliudo autentiškam tikėjimo pagrindui ir laikada išsivysto į tam tikras sekas, tačiau drauge pabrėžia jų svarbą ir naudą. Liaudies pamaldumas turi daug vertybių. Jis rodo troškimą Dievo, kurį gali pažinti tik "paprastieji ir vargdieniai". Jis skatina juos į kilnų dvasiškumą ir pasiaukojimą iki heroizmo, jis rodo gilų supratimą Dievo savybių, žadina vidinius nusiteikimus, "retai sutinkamus kitur panašiam laipsnyje". Jis ugdo kantrybę, kasdieninio gyvenimo kryžių prasmę, atsiribojimą nuo pasaulio daiktų, atsivėrimą kitiems, pamaldumą.

5. Kam skirtas Evangelijos skelbimas? Evangelijos skelbimas kreipiasi į žmones, į visą socialinę aplinką. Tai neišvengiamai šiandien susiduria su didelėmis kliūtėmis. "Turime su liūdesiu konstatuoti, — sako po-

piežius, — kad Bažnyčios evangelinis darbas yra smarkiai kliudomas pasaulinės valdžios. Ir mūsų dienomis atsitinka, kad Dievo žodžio skelbėjams atimamos jų teisės, jie persekiojami, grasinami, išskiriami tik dėlto, kad skelbia Jėzų Kristų ir jo Evangeliją".

Toliau atsišaukimas primena ypatingas situacijas, kurios reikalauja specialios pastoracijos.

a. "Tolimieji", kurie yra reikalingi paruošimo evangelizacijai.

b. "Nukrikščionėjęs pasaulis" — daugybė žmonių, kurie gavo Krikštą, tačiau gyvena visiškai šalia krikščioniškojo gyvenimo. Tai paprasti žmonės, kurie turi tam tikrą tikėjimą, tačiau blogai supranta jo pagrindus. Tai intelektualai, kurie "jaučia reikalą pažinti Kristų kitoje šviesoje, negu Jį pažino kūdikystės metais".

c. Nekrikščioniškų religijų sekėjai. Jie nešioja savyje tūkstančių metų Dievo jėškumą, tačiau nepilną, realizuojamą dažnai atvira ir tikra širdimi. Jie laikosi giliai religingų knygų paveldėjimo ir gali būti autentiškas "pasiruošimas Evangelijai". Tačiau "nei pagarba šioms religijoms, nei problemos sudėtingumas neturi sulaukyti Bažnyčios nuo skelbimo Kristaus mokslo ir šios rūšies nekrikščionims".

d. "Artimieji" — tai tikintieji, kuriuos reikia stiprinti, šviesinti, ir krikščionys nekatalikai, kurie turi teisę pažinti tikėjimo turinį, saugomą Katalikų Bažnyčios.

e. "Netikintieji" ir tie, kuriuos pasaulietiškas padarė beveik naujo tipo ateistais. ne tik antropocentrinio, abstrakcinio ar metafizinio, bet ir programinio bei kovojančio.

f. "Nepraktikuojantieji" — tai reikškinys tiek senas, kiek ir krikščionybė, bet šiandien gavęs naujas formas. Tokie bando aiškinti ir pateisinti savo padėtį išvidine religija, asmenine autonomija ir asmeniniu nusiteikimu.

Toliau popiežius svarsto problemą, kaip prieiti prie masių: paliečia tas mažas bendruomenes arba "bažnytines bazės bendruomenes", nurodydamas sąlygas, kuriomis jos galėtų būti išieities punktas Evangelijos skelbimui. Jos turėtų jėškoti įkvėpimo Dievo žodyje, nesileisti panaudojamos politikai ir mados ideologijoms. Reikia vengti nuolat grėsmingos sistemingo priešinimosi perkritiškos dvasios ir pavojaus izoliuotis savyje, "tikėti, kad jos yra autentiška Kristaus Bažnyčia, atmetant (Tęs. 5 psl.)

ir iškeikiant kitas bažnytines bendruomenes". Jos turi išlaikyti nuoširdžią vienybę su vyskupais bei kunigais ir nelaikyti savęs vieninteliu evangelizacijos šaltiniu arba vieninteliu Evangelijos saugotoju. Šašoningumas, uolumas, išipareigojimas ir misijinis spinduliavimas turi būti universalus, o ne sektantiškas.

6. Evangelijos skelbimo darbuotojai. Paulius VI iškelia du klausimu, kuriuos Evangelijos skleidimo darbas turi turėti prieš akis: visuotinę Bažnyčią ir dalines Bažnyčias. Kiekviena atskira (dalinė) Bažnyčia, jei šašoningai atsiskirtų nuo visuotinės Bažnyčios, prarastų savo ryšį su Dievo planu. Iš antros pusės, visuotinė Bažnyčia taptų abstrakcija, jei nesudarytų savo organizmo, nesemtų gyvybės iš dalinių Bažnyčių. Skirtingos Bažnyčios turi užduotį pasisavinti Evangeliją, ją skelbti "be jokio pakeitimo jos pagrindinių teisių", tokia kalba, kurią suprastų tie, kuriems skelbiama. Prisiderinimas prie žmonių supratimo turi vykti liturginiuose išsireiškimuose, katekizacijoje, teologinėse formulėse, antraeilėse bažnytinėse tarnybos struktūrose.

Taigi Evangelijos skelbimas turi nuolat prieš akis turėti konkrečius žmones, kuriems kalbama. Tačiau yra rizika "prarasti savo dvasią, ištuštėti, jei patsturinys bus tuščias, iškreiptas

su pretekstu, jog norima prisi-taikyti prie realybės, prie vietos sąlygų, paaukojant tą realybę, kuri sunaikina vienybę ir be kurios negali būti visuotinum". Tokiu būdu dalinė Bažnyčia patektų į du lygiai pavojingus pavojus: į sausą izoliaciją ir netekimą savosios laisvės.

Plačiame visos misijinės Bažnyčios veiklos lauke iškeliamas ypatingas vaidmuo popiežiaus, vyskupų, dvasiškijos, vienuolių ir pasauliečių, ypačiai pabrėžiant šeimos ir jaunuomenės evangelizacijos uždavinius.

7. Evangelijos skelbimo dvasia. Norėdamas pažadinti naują misijinį uolumą, Paulius VI ypač pabrėžia dinamizmą, sklandantį iš Šv. Dvasios. Tai šventumo liudijimas, tiesos jėškojimas, rūpestis vidiniu Bažnyčios vieningumu, ryšiais su kitais krikščionimis, meile tiems, kuriems skelbiama Evangelija, pagarba jų religinėms ir dvasinėms vertybėms.

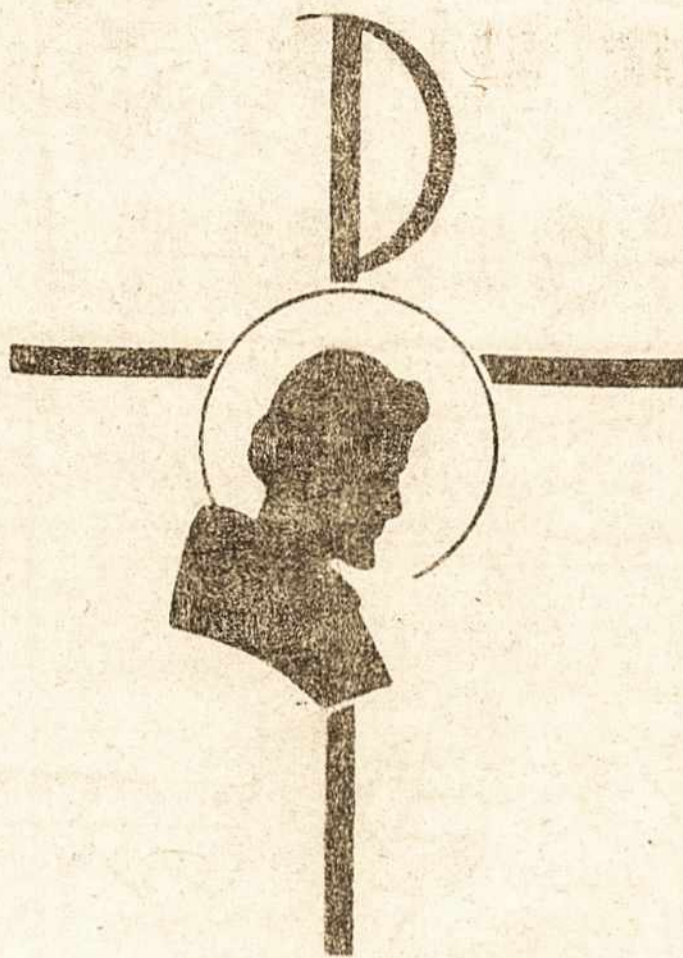
Atsišaukimas baigiamas paraginimu į didesnę visų Bažnyčios narių misijinį uolumą. "Šventųjų Metų šviesa, kuri apšvietė atskiras Bažnyčias ir milijonus atsilankiusių Romoje, kad sutaukytų sąžinę su Dievu, tešviečia lygiai ir po Jubilėjinių Metų pastoraciniam darbui, kuris yra Evangelijos skelbimo pagrindas. "Šie metai tebūnie išvakarės naujo pasaulio, išvakarės trečiojo krikščionybės tūkstantmečio".

mines ir draugus, tą mielą ir brangų kraštą – mūsų tėvynę Lietuvą. Vieni iš mūsų vyko gardesnio ir didesnio duonos kąsnio ieškodami, kiti laisvės, kiti gal nuotykių ar turto.

Patekome į tolimą kraštą, tarp mums visai svetimų žmonių, kalbančių nesuprantama kalba, skirtingų papročių, mums neįprasto klimato. Rytojaus baimė, rūpesčiai, vargas ir sunkus darbas – visa tai gulė ant išėivio, to svetimo „bicho de agua" pečių.

Ilgėjomes savųjų, savo krašto žydinčių sodų, kvepiančių ievų ir alyvų. Ilgėjomės to krašto, nuo kurio atitrūkę, svetimoje žemėje, turėjome pradėti, lyg mažas vaikas, iš naujo gyventi ir galvoti, kuriuo sąlygose negalėjome tinkami išvystyti savo gabumus, atsiekti to, ką būtume atsiekę savo tėvynėje Lietuvoje.

Iš kitos pusės, tai buvo laiminga diena. Dauguma mūsų savo sunkiu, ištvėringu darbu, savo sumanumu, ryžtu ir energija prasimušė ir iškilo aukščiau, pasiekė daugiau, ko, gal būt, nebūtų pasiekę savo gimtinėje. Išėivių daugumą paprastai sudaro patys drąsiausieji, energingiausieji ir ryžtingiausieji vyrai ir moterys.

Pasaulinė spauda yra pavadinusi šį popiežiaus atsišaukimą "nauja Bažnyčios strategija". Tai esanti Bažnyčios pastoracinės veiklos "Magna Charta". Ji nurodo programinius evangelizacinės misijos punktus, nustato priemones ir sąlygas, pažymi tuos, kuriems evangelizacijos darbas ypačiai yra skiriamas.

Taigi, naujoji "strategija" yra, kaip visuomet, sena, kaip krikščionybės istorija. Evangelija skelbia nekeičiamas krikščionybės tiesas, kurių negalima kitaip aiškinti, kaip jos yra Kristaus paskelbtos. Tačiau toji "nauja strategija" dabar gauna

Pamažu ta svetima, bet svetinga žemė pasidarė sava, tapo mūsų antrąja tėvyne. Tėvynė yra ta šalis, kur žmogus gimsti, bręsti, svajoti ir kenti, kovoti ir laimi, dirbi ir džiaugies. Tiesa, ne visi čia gimėm, bet daugelio mūsų patys darbingiausieji metai praėjo čia Brazilijoje. Mūsų svajonės ir troškimai brendo čia. Mūsų skausmas ir laimė pynėsi čia. Ir čia mes galėjome džiaugtis savo darbo vaisiais.

Dažnai mes kalbame apie tėvų kapus, tenai toli Nemuno žemėje, geltonose tėviškės smiltysė. Kalbame apie tėvynę, sulaistytą mūsų bočių krauju ir prakaitu, apie toli likusius mūsų brangius asmenis. Ši Brazilijos žemė tapo mums sava, šventa, nes ji irgi yra suvilgyta mūsų ašarų ir mūsų prakaito. Brazilija tapo mums antrąja tėvyne, lygiai brangi, artima ir miela, kai ta, kurią palikome prieš 50 metų. Čia gimė ir augo mūsų vaikai ir anūka. Čia rado sau amžino poilsio – S. Caetano, Agua Raza, Formosa, Vila Zelina ar kitose kapinėse – daugelio mūsų tėvas ar motina, vyras ar žmona, brolis ar sesuo, sūnus ar duktė, mūsų draugas ar draugė, kurie per tuos 50 metų mums tapo daug artimesni už tikrąjį brolių ar seserį, likusius tolimoje tėviškėje

naują veidą ir sušlandinama metodologijos atžvilgiu.

Popiežiaus Pauliaus VI atsišaukimas yra tarsi kelrodis vyskupams, kunigams ir pasauliečiams. Jis skiriamas ir tiems, kurie Evangelijos dar nepažįsta arba kurie nuo jos yra nusigręžę. Taip evangelizacijos problema apima visus žmones, nors ir nevienodu būdu. Linkėtina, kad šis Šv. Sosto dokumentas neliktų vien tik "tyruose šauksmas", kaip nekartą yra atsitikę, o būtų priimtas su dėmesiu bei širdimi ateities veiklai.

Šiandiena yra nmodernu kalbėti apie pareigas. Šiandien visi pabrėžia savo teises – teisę gyventi ir džiaugtis gyvenimu.

– Tad džiaukimės gyvenimu. Išspauskime iš jo kiek galima daugiau tos išsvajotos laimės. Dievo valia, kad mes būtume laimingi. Tik nestatykime savo laimės ant kitų laimės griuvėsių, mindžiodami ir naikindami kitų žmonių laimes, nes taip statoma mūsų laimė nebus patvari, ji sugrius.

Kiekvienas garbingas ir doras žmogus, siekdamas savo teisių, ne užmiršta išpildyti ir savo pareigas. Ko yra vertas tėvas ar motina, kurie užmiršta savo vaikus? Arba ko vertas sūnus ar duktė, užmirstantieji savo tėvus? Ko vertas žmogus, užmirštąs savo tėvynę?

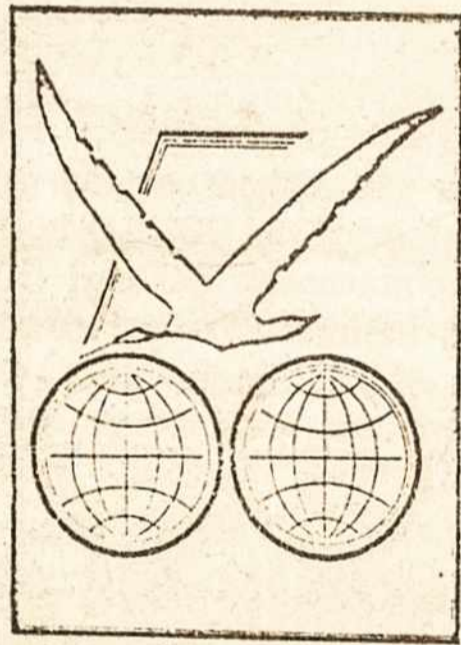
Turėdami dvi tėvynes, mūsų pareigos irgi yra dvigubos: Brazilijai atiduodame mes savo duoklę, praleisdami joje savo darbingiausius metus, savo prakaitu prisidėdami prie jos gerovės. Mūsų pareiga būti lojalūs piliečiai, mylėti tos šalies gyventojus – juodą, raudoną ar baltą ir prisidėti prie jos religinio, kultūrinio ir tautinio augimo.

Dar svarbesnės pareigos yra su mūsų tėvynei Lietuvai, su kuria atsiskyrėme prieš 50 metų ir su kuria mus jungia šimtmečių ryšiai. Ypatingai mūsų veikli meilė priklauso mūsų broliui ir sesei lietuviui čia Brazilijoje, su kuriais mes sudarome vieną šeimą ir su kuriais mus jungia ta pati išėivio dalis.

Bet ypač turime atkreipti dėmesį į mūsų jaunimą. Toks koks jis yra – yra mūsų jaunimas, mūsų vaikai. Jeigu iš jų yra kas nors toks, koks neturėtų būti, tai yra visų mūsų kaltė, ne tik jį supančios aplinkos, ne tik jo tėvų, kurie neturėjo laiko, sugebėjimo ar noro jį išauklėti tinkamą linkmę.

Mes turime jį, tą mūsų jaunimą, supažindinti su mūsų tautos garsiaja praeitimi, jos papročiais ir kultūra. Jis negali mylėti tą, ką ne-

(Tes. 9 psl.)

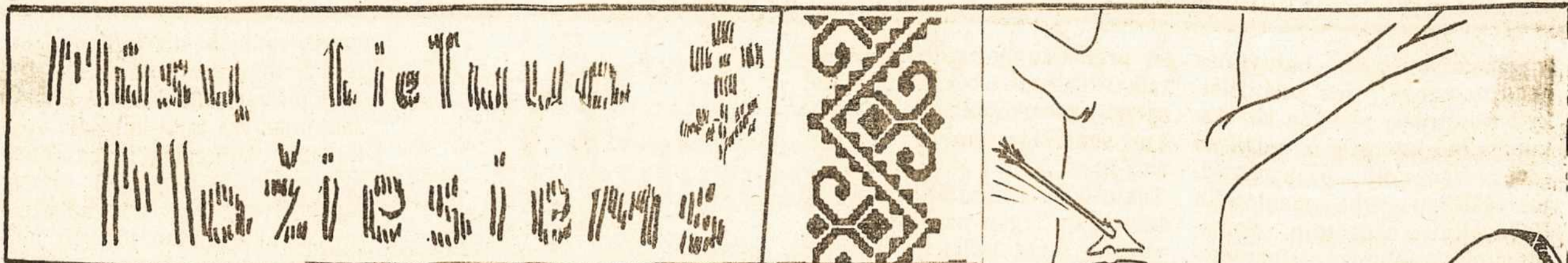

PAMALDOS ZELINOJE

(Iš kun. Jono Giedrio, Montevideo klebono, pamokslo).

Tikrai yra prasminga, kad mes katalikai pradėdame lietuvių didesnės emigracijos pradžią į Braziliją, prasidėjusią prieš 50 metų, šventomis Mišiomis, Kristaus dangun žengimo šventėje. Kristus irgi buvo išėivis. Gelbėdami jį nuo mirties, jo tėvai bėgo į Egiptą, į tą priešų žemę. Jis irgi ragavo tos kitos išėivio duonos.

Tai buvo tikrai nelaiminga diena, pilna skausmo ir liūdesio, kai mes palikome tėvų namus, savo mylimus tėvus ir brolius, savo gi-

LITUANICA PAKILO

Lituanica pakilo
Nuo Amerikos žemyno,
Darius su Girėnu
Jau ant vandenyno.

Kilo ūpas mūs didvyrių,
Kad jau žemė ne už mylių
Kalnais, miškais mėlynuoja,
Broliai, sesės į juos moja!

Perskrido Atlantą,
Sirdys džiaugsmu plakė,
Tik likimas piktas
Mūs didvyrus sekė.

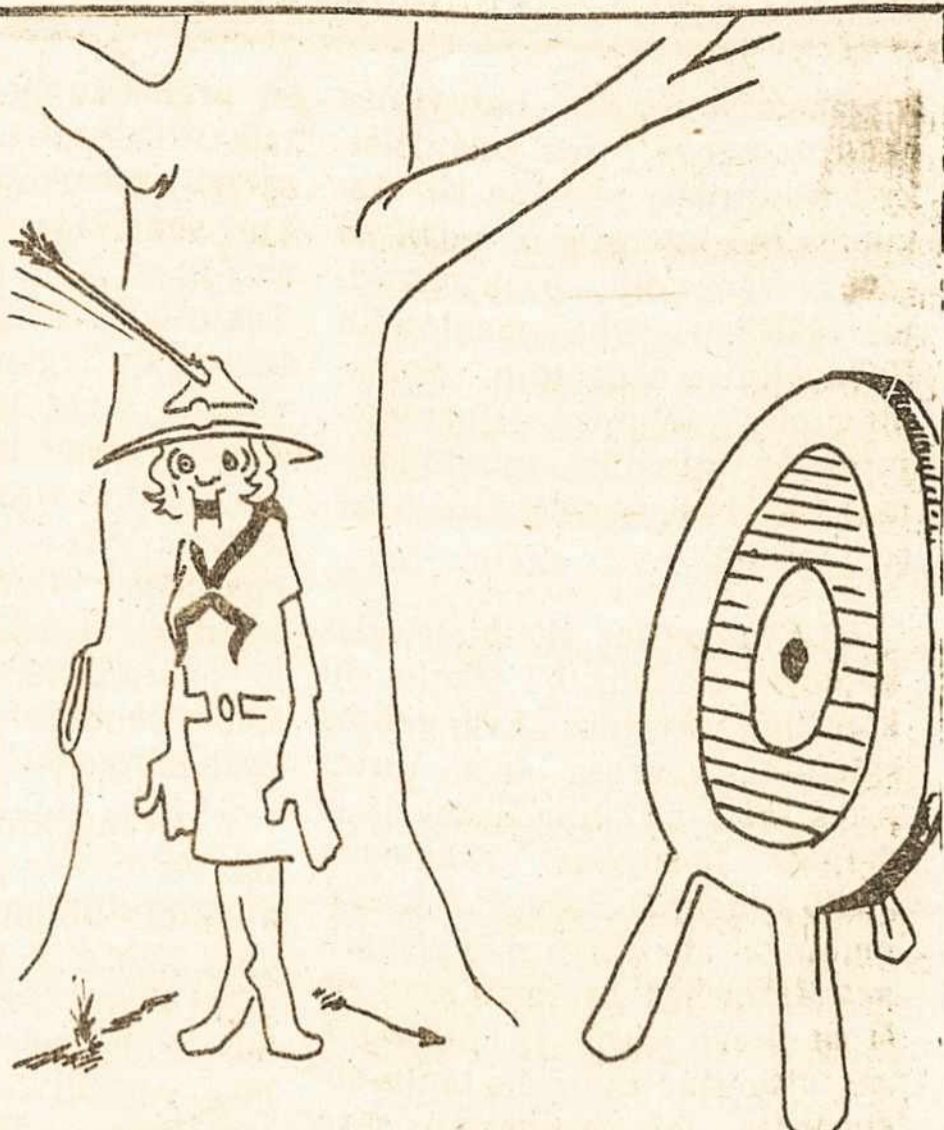
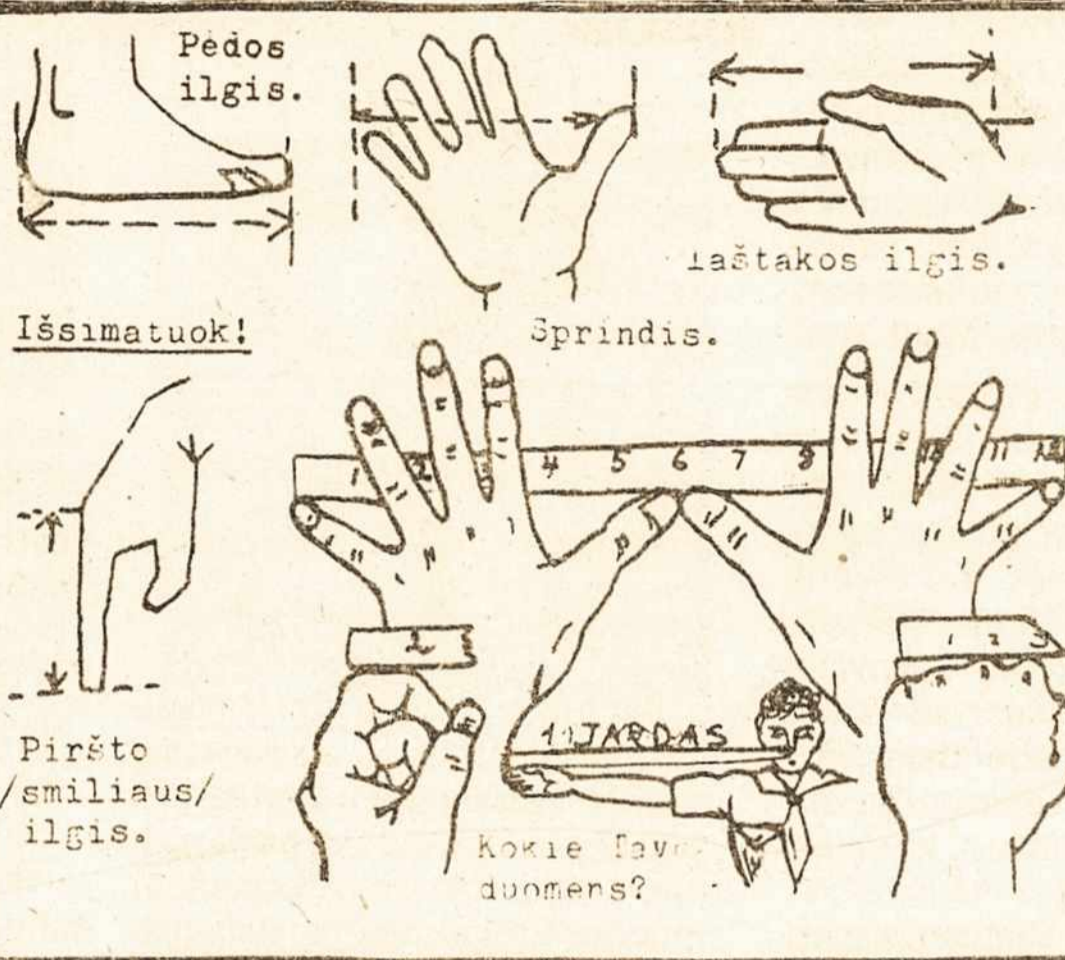
Ir staiga, — o Dieve!
Sparneliai palūžo,
Soldino miškuose
Lėktuvas sudužo...

Žuvo mūs didvyriai,
Perskridę Atlantą,
Atnešė Lietuvai
Siektą žygį šventą.

Čia gyvenę, auge,
Mylėjo tėvų šalį,
Nes lietuvio širdį
Nieks pakeist negali.

Prie paminklo kojų
Gėlės jiems težydi,
Ir meilė Lietuvai
Mus kiekvieną lydi.

Alb. Kašiubienė

Narsus draugininkas moka
vilkiukus lankų šaudymo...

ŽIBUTĖ

Žibutė yra graži mėlyna gėlytė. Vos tik sniegui nutirpus, jau žibutė pradeda žydėti. Žiedelis susideda iš penkių mėlynų lapelių ir vidury yra geltoni koteliai. Lapeliai yra truputį pailgi. Žibutės lapeliai yra didesni už dobilo lapelius, bet yra beveik tokios pačios formos. Aš tik vieną kartą mačiau žibutę, kai mūsų mokytoja atnešė į klasę mums parodyti. Oi, kokia ji buvo graži!

**LINKSMOJI
PUŠĖ**

Puikybė

Vaikas I: — Mano tėvas galėtų pakelti didelį akmenį.

Vaikas II: — O mano tėvas galėtų kalti tris tokius akmenis!

Vaikas I: — Mano tėvas pats nekeltų — jis turi pavaduotoją!

Patarimą vykdant

Mokytojas vaikams pasakoja, esą reikia pagalvoti, ką sakai, prieš ką sakant, sukaičiuoti ligi penkiasdešimt. Kitą dieną mokytojas dirbo chemijos kabinete ir darė bandymus. Išgirdo, kad mokiniai nerimsta. Atsigrėžė, o mokiniai pradėjo garsiai skaičiuoti: "Vienas, dvidešimt penki, dvidešimt septyni, trisdešimt, keturiasdešimt..."

— Kas atsitiko? — nustebo mokytojas.

— Jūsų švarkas dega! — sušuko vaikai.

Naujas patiekalas

— Tai kaip, Juozeli, naujas patiekalas patinka? Jo receptą aš per radiją girdėjau.

— Geriau būtum kitą stotį nustačiusi...

Pilietybės įstaigoj

Švedijoje gimęs ir augęs ūkininkas rengėsi priimti Amerikos pilietybę. Egzaminatorius teiravosi:

— Ar tamsta patenkintas Amerikos valdymo sistema?

— Nevisai, — atsakė egzaminuojamasis, — pageidaučiau daugiau lietaus.

Pietų priežastis

Vyras klausia žmoną:

— O kokia gi proga kviečia mus į pietus?

— Ponios Gražinos garbei, kuri vėl švenčia dvidešimt devynerių metų sukaktį.

Muzikos įvertintojas

— Na, ir ką jūs apie tai pasakysite, Penkaiti? Kuomet mano žmona skambino pianinu, tai tas mūsų naujas kaimynas metė akmenį į langą ir išmušė stiklą.

— Idiotas. Juk per sukultą stiklą — jis dar daugiau girdės.

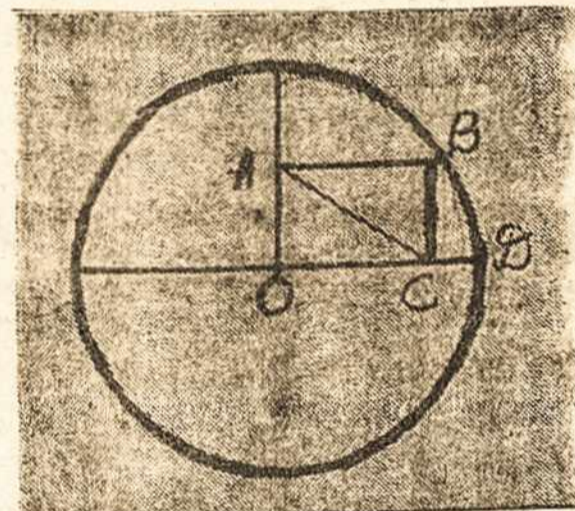

TRUPUTĮ PAGALVOK

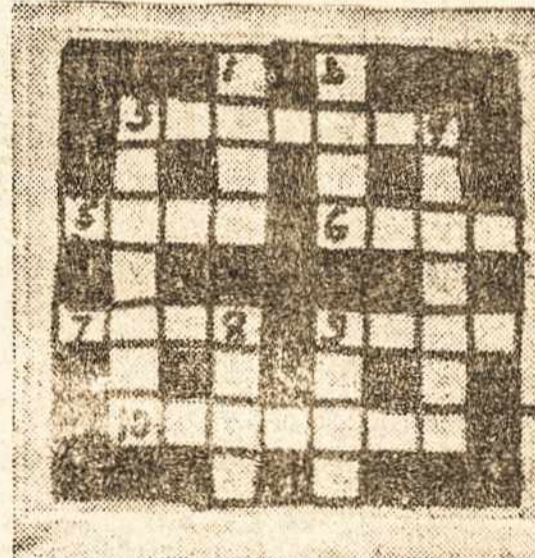

GALVOSŪKIAI

(Žiūrėkite brėžinį). Sujunkite šiuos devynis taškus keturiomis tiesiomis linijomis. (5 taškai)

(Žiūrėkite brėžinėli). Raidė O yra apskritimo centras. AB yra lygiagretė su OD. AO ir BC yra OD statmens. OC turi 5 vienetų ilgumo. CD — vieną vienetą. Kokio ilgumo yra AC?

(Žiūrėti brėžinį). Skersai: 3) Lietuvos sostinė. 5) Batsiuvio rankis daugiskaitoj. 6) Regėjimo organai. 7) Eina iš paskos. 9) Erelio kitas pavadinimas. 10) Pakaitalas žodžio "valgytojams" (taikoma daugiau gyvuliams). Žemyn: 1) Gėrimas. 2) Nepuola, bet... 3) Upelis prie Vilniaus. 4) Pakaitalas žodžio "Ginklams" (apsiggnimui nuo kirčių). 8) Gyvulys duodas vilną. 9) Siuvinėju, lopau, taisau.

jaunimas

Gostariamos de contar com sua presença no baile que faremos dia 3 de julho corrente às 20:00 horas na Moóca. Com o intuito de reunir a juventude lituana e rever os velhos amigos.

Maiores informações pelo telefone 273-0338 (redação do jornal "Mūsų Lietuva", Tėvas Saulaitis), ou 273-3224 (Sandra Saldys), ou 63-5723 (Helena).

Literatūra - Dailė - Mokslas

“Laisvės kovotojai” angliškai

Iš Tremtinių Gyvenimo ...

P. STUOPIS

Ivairių tautų karo pabėgėliai iš vidurinės Europos kraštų nuo sovietinės Rusijos okupacijos buvo pirmi iškalbingi liudinkai Vakaruose: Rusija turi būti baisi, jei žmonės taip masiškai bėga. Bet Vakarai, apsvaigę tariama savo karo “pergale”, to lyg nepastebėjo ir nesuprato.

Netrukus rusų užtrenkta geležinė uždanga skersai Europos žemyną, rodos, sakyte sakė, kad ten anapus yra milžiniškas tautų kalėjimas, bet Vakarai buvo vistiek abejingi.

Pagaliau rusų tvirtinimasis ir brutali sovietizacija užimtuose kraštuose, nesilaikant pasirašytų sutarčių, argi nesakė, kad čia rusai atėjo pasilikti visam laikui?

Vakarai vistiek nesusirūpino, nors turėjo atominės bombos persvarą. Jie turbūt net užmiršo, kad rusai nuo pat 1918 m. viešai skelbė pasaulinę “proletariato” revoliuciją sugriauti kapitalistiniam pasauliui. N. Čruščiovas amerikiečiams į akis tškė: “Mes jus palaidosim”.

Karo pabaigoje mes, lietuviai, manėme, kad Vakarai, atėję “to liberate” Europą iš vokiečių imperializmo ir diktatūros, tikrai jų vietoje nepalikis dar pavojingesnio rusų imperializmo ir diktatūros. Juk šitaip manyti buvo logiška! Dėlto tie, kurie bėgome, tikėjomės netrukus grįžti, o kurie likome, tikėjomės netrukus laisvės. Dėlto slapstėmės, gynėmės, kovojome, spietėmės į partizanus, kad tik nepakliūtume į NKVD kalėjimus ar į baisiąsias Sibiro stovyklas. J. Daumanto žodžiais: “Mes netikėjome, kad Vakarų sąjungininkai leistų komunistams sunaikinti Rytų ir Vidurio Europos tautas”. Deja, išėjo kitaip!

J. Daumanto knyga “Fighters for Freedom” (Partizanai), dabar išversta į anglų kalbą, yra pačių partizanų autentiškas liudijimas tos teisios savisaugos kovos. Iš dviejų tos knygos lietuviškų laidų jos turinys mums yra gerai žinomas. Dabar ši knyga prabyla angliškai ir kitoms tautoms — jau nekentėjusioms ir dar nepaliestoms (šias perspėdama).

Tai yra svarus indėlis jau gana gausioje šios rūsies politinėje literatūroje anglų kalba. Čia iš kapų kalba pats partizanas J. Daumantas-Lukša, žuves kovoję. Šį kartą kalba tiesiai Vakarams. Čia jis papasakoja, kas iš-

tiko lietuvių tautą, rusų pavergtą, kaip rusai jėga ir smurtu nacionalizavo turtus, suproletarino ir supančiojo - nutildė žmones, juos be teismo ir be kaltės masėmis deportavo į Sibirą, kaip kolonizuoja ir rusina kraštą ir kaip partizanai, ne tik vyrai, bet ir moterys, gynė save ir savo tautiečius nuo įžūlaus teroro, laukdami ir nesulaukdami Vakarų pagalbos, nusižudydami ar susiprogdindami, bet nepasiduodami beviltiškoje būklėje.

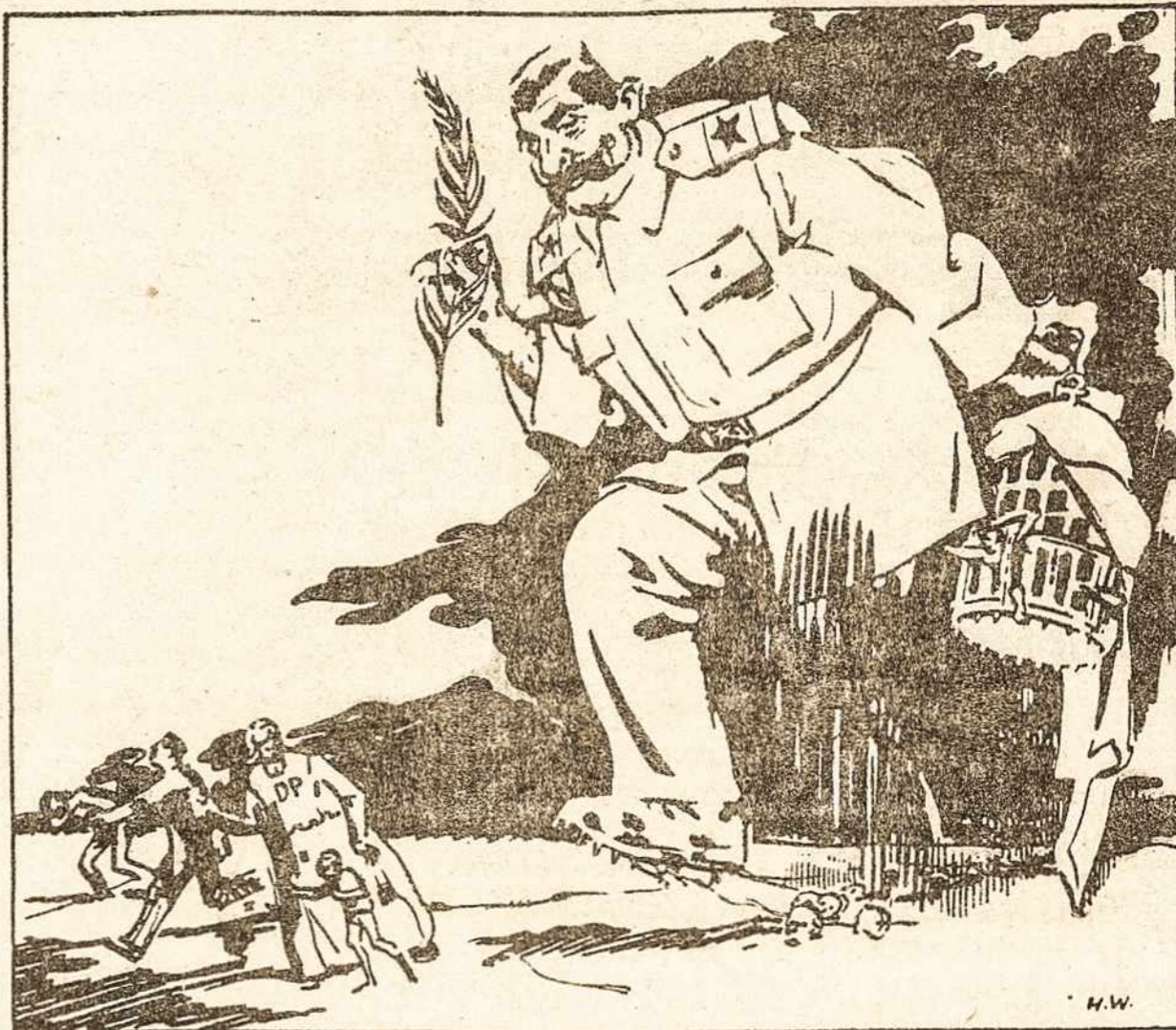
Partizanai, sužinoję, kad Potsdamo konferencija paliko Lietuvą Rytų despotui, nusimena, bet vistiek kovoja, o kai sužino apie amerikiečių atominę bombą, nudžiunga: “Mes tikėjomės, kad bent dabar amerikiečiai daugiau naiviai nenusileidinės rusams”. Bet veltui! Ir dar daugiau: rusai partizanus persekiavo amerikietiškais džypais, Studebakerio ir Fordo sunkvežimiais, maitinosi amerikietiškais konservais, rūkė amerikietiškas cigaretes, atsiųstas “didvyriškai rusų tautai”. Rusai gyresė, kad amerikiečiai einą su jais.

Situacija daugiau negu tragiška. Štai autoriaus žodžiai: “Mes įsitikinome, kad buvome palikti žūti vieni, o mūsų priešas visa savo jėga ir ištekliais rengiasi užimti dar daugiau laisvų tautų. Mums buvo skaudu patikėti šia baisia tiesa”. Tačiau partizanai kovoja toliau: “Mes ryžtingai priešinsimės ciniškam sutrypiui po kojom mūsų prigimtų teisių ir primetimui jėga žemiausios rūsies vergijos laisviems žmonėms”. Veltui jie šaukėsi popiežiaus ir Vakarų valstybių pagalbos.

Patį knygą parašyta talentingai, aktuali, intriguojanti, daug įdomesnė, negu čia visokios “crime ir western stories”.

Angliškai skaitanti mūsų jaunuomenė čia gali susipažinti su gyvu savo kilmės krašto žmonių heroizmu, įgyti daugiau tautinės ambicijos ir sąmonės. Tėvai galėtų tą knygą rekomenduoti ar parūpinti savo vaikams. Ji turėtų būti plačiau paskleista po miestų bibliotekas, spaudos centrus, parodas ir privačius įtakingus asmenis.

Vertimo kalba sklandi. Tiksliai knygos pradžioje būtų pravertęs kondensuotas įvadas, kaip ir kada vokiečių-rusų dalybomis Lietuva teko rusams, kaip jie su ja pasielgė, skelbdami pasauliui įžūlų melą apie tariamą “savanorišką” prisijungimą. Šitaip

“Tėvas” į D. P.: “Grįžkite pas mane vaikučiai, aš jums duosiu lamžiną laisvę ir ramybę” (H. V. piešinys)

skaitytojas būtų plačiau parengtas šią knygą skaityti ir suprasti. Šios knygos išleidimas anglų kalba yra labai ir labai vertingas darbas.

Juozas Daumantas, **FIGHTERS FOR FREEDOM**, Lithuanian Partisans versus USSR (1944-1947). Published by Manyland Books Inc. 84-39 90th Street, Woodhaven, N.Y. 11421, USA. Translated from the Lithuanian by E. J. Harrison & Manyland Books. Copyright 1975 by Nijole Brazenas-Paronetto. \$9.95.

EDUARDO MIEZELAICIO knyga “Kontrapunktai” 2.000 egz. tiražu išleido Prahos leidykla “Odeon”. Ji sudaryta iš rinkinių “Lyriniai etiudai” ir “Naktiniai drugiai”, iliustruota dail. S. Krasausko grafika. Vertėjai — V. Gaja ir J. Kabičekas.

VYTAUTES ŽILINSKAITES humoreską “Augimas” 1976 m. “Liaudies kalendoriuje” paskelbė Rygos leidykla “Liesma”. V. Kst.

Vyturio džiaugsmas pavasarį

KAZYS BRADŪNAS

TAUTOS AUTOPORTRETO ESKIZAS

Aš — tavin išaknijus tauta,
Ne klajoklių gentis.
Aš istorijos neišranta,
Man tik žaislas mirtis.

Ne liepsnojanti stepių žolė,
Aš ledinė šiaurės gėlė.

Pūstelta Dievo kvapu,
Į milijonus trupų.

Ir lydausi vėl širdimi —
Mane tu užgimęs imi.

PRANAS VAIČAITIS
(1876 - 1901)

MELBOURNO LIETUVIŲ KALBOS KURSAI

Pirmoji laida

Melbourne jau penkti metai veikia Lietuvių Kalbos Kursai, kuriuose lietuvių kalba yra dėstoma Australijos aukštesniųjų mokyklų svetimų kalbų mokymo programose rėmuose ir užskaitoma išeito mokslo dalyku (subject) brandos atestate.

Kursai vyksta šeštadieniais, vienoje iš Melbourne priemiesčio Princes Hill gimnazijos naujose patalpose, su visom moderniom kalbos mokymo priemonėm ir yra tiesioginė Australijos švietimo įstaigų žinioj. Prie jų, korespondenciniu mokymosi metodu yra prisijungę ir Adelaidės lietuviškas jaunimas. Viso Lietuvių Kalbos Kursais naudojasi 45 jaunuoliai.

1975 mokslo metų pabaigoje kursų baigiamoji klasė buvo raštu egzaminuojama Viktorijos Universitetų ir Mokyklų Egzaminų Komisijos nustatyta tvarka ir taip, viso 27 jaunuoliams (Melbourne — 19, Adelaidė — 8) jų tėvų gimtoji kalba buvo įrašyta gimnazijos baigimo atestate.

Tai bene pirmas ir vienintelis atvejis užsienio lietuviuose, kad po ilgų pastangų lietuvių kalbos mokymasis mūsų jaunimui patatytas atitinkamame lygyje.

Pirmuoju Lietuvių Kalbos Kursų steigimo iniciatorium buvo mokyt. St. Stankūnavičius, o juos galutinai sutvarkė ir įjungė į Australijos mokyklų sistemą ir dabar jiems vadovauja mokyt. P. Sungaila. Kursuose dėstytojai dirba mokytojai: A. Karazijienė, J. Meiliūnas ir Adelaidėje E. Varnienė. (AV)

"RODOS, KAD GIMIAU IŠ NAUJO..."

1975 m. rugsėjo mėn. "Lietuvių Dienose" buvo atspausdinti mano kelionių įspūdžiai po Pietų Ameriką. Rašydama apie Uruguay, prašiau skaitytojų pagelbėti nelaimingai lietuvių šeimai. Jautrūs laišukai su pinigais plaukė iš visos Amerikos. Surinkau 500 dolerių, kuriuos mūsų ger. prel. J. Kučingis gruodžio 12 d. telegrama išsiuntė Gregorio-Šleivys šeimai.

Pavėluotai gauta iš R. Esbrook, Chicago — 10 dol., Vlado Venckaus, Venecuela — 5 dol. ir iš Kanados: S. Dabkaus, Toronto — 10 dol., B. Bujokienės, Winnipeg — 3.25 dol., viso 28,25 dol., kuriuos pasiunčiau atskirais čekiais.

Prieš porą savaičių gavau iš Birutės Gregorio-Šleivys laišką, kuriame rašo klausos aparatą jau nusipirkus ir su ašarom ir malda prašo širdingai padėkoti visiems geradariams. Laišką baigia: "... Ačiū Dievuliui. Jums ir visiems, rodos, kad gimiau iš naujo. Dėkui, dėkui."

Raimonda Apeikytė

YRA ŠALIS

Yra šalis, kur unės teka
Linksmi tarp girių užiančių,
Ir meiliai tarp savės šneka
Prie giesmininkų vieversių.
Ten prakaitas aplieja žmones
Prie vasaros sunkių darbų
Ir prastas parėdas marškonis
Apdengia sąnarius visų.
Bet tave meiliai pavaišina.
Kaip tik nueini į svečius —
Ten tave myli, valgydina.
Kiek tiktai leidžia išteklius.
Ir grakščios tos šalies merginos
Ten žydi vis kuo no puikiau ...
Šalis ta L i e t u v a vadinasi.
Bet aš — neilgai ten buvau ...
Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai,
Ir gieda lietuviai varguoliai.
Nes pabaigti dienos darbai ...
Kaip tąsyk mergos veidą skaištų
Prie rūtų lenkia kvėpiančių.
Dainuodamos jas meiliai laisto.
Lelijų skinas žydinčių ...
Atsimenu, kaip vakars šiltas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras ramumu išpiltas.
Nenoroms traukia prie dainos ...
Kaip tąsyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdėt toli, toli ...
Seniai jau paukščiai medžiuos snaudžia.
Bet pats užmigti negali ...
Kaip upės vandens, mintys teka.
Idėjos reiškiasi galvoj;
Gamta su tavim, rodos, šneka:
"Gražu, gražu mūs Lietuvoj" ...
O, tėviške! koks mielas kraštas.
Kurio taip netekau ūmai, —
To neišreikš nė vienas raštas.
Tai pasakys vieni jausmai ...

ŠYPSENOS

Vairuotoja

Jauna moteris lekia plentu,
kiek tik motoras pajėgia. Jos
draugė, sėdinti greta, prašo:

— Aš bijau, sumažink greitį,
viskas taip ir mirga akyse.

— O tu daryk tą, ką ir aš, ir
nebijosi.

— O ką?

— Užsimerk.

Mieste

Vairuotoją, kuris važiuoja
vienpusio eismo gatve priešinga
nurodytai kryptiai, sustabdo po-
licininkas:

— Ar jūs žinot, kur jūs va-
žiuojate šia kryptimi?

— Nežinau, bet manau, kad
jau būsiu pavėlavęs; mat, visi
jau važiuoja atgal ...

Nėra skambučio

Mergina kviečia draugę į ves-
tuves:

— Brangioji, gyvenu aš penk-
tame augšte, skambutis nevei-
kia. Todėl tu atvažiavusi padau-
žyk duris keliu.

— Kodėl keliu?

— Tu ką, negi tuščiomis ran-
komis atvažiuosi?

Ligoninėje

Ligoninėje vienoje palatoje
paguldė du vairuotojus.

— Klausyk, — pasakė pirma-
sis, — man atrodo, kad mudu
kažkur buvom susitikę.

— Be abejonės, — atsiliepė
antrasis, — jeigu nebūtumė su-
sitikę, dabar čia negulėtume.

Malonus berniukas

— Kaip tamstai patinka mūsų
Kaziukas?

— Jis labai mielas ir gerai iš-
auklėtas berniukas, tik kažko-
dėl mane palaikė gydytoju.

— Kodėl?

— Kai aš įėjau, jis man paro-
dė liežuvį ...

Receptas

Gydytojas:

— Gerbiamoji, jūsų vyrui rei-
kia absoliutaus poilsio. Ir jokio
nervinimosi.

— Viskas aišku. O man reikia
naujo apsiausto.

Parinko Pr. Alš.

MŪSŲ ŽINIOS

SUKAKTUVINIS LEIDINYS

Paskutiniu metu Penkiasdešimtmečio leidiniui lietuvių kalba paruošti du vertimai – istoriko A. Rabuske studijėlė apie pereito šimtmečio imigrantus lietuvius Rio Grande do Sul valstijoje ir M. Saulaitytės universitetinis darbas apie keturis Brazilijos rašytojus – P. Babicką, K. Jūrą, H. Mošinskienę ir prel. A. Arminą. Leidiniui atsiminimus apie lietuvių įnašą Tarptautiniam Eucharistiniam kongresui Rio de Janeiro iš JAV atsiųs Karolė Pažėraitė. Trumpai savo darbą São Paulo apylinkėse aprašė kun. J. Kardauskas iš Čikagos.

Leidinio rankraščių įteikimo data tebėra birželio 10, bet straipsniai ir įdomios fotografijos priimamos vėliau, kad šiemet išleisimas leidinys būtų pilnesnis. Vertinga nuotrauka – šv. Cecilijos choro su pirmuoju lietuvių kunigu Brazilijoje, kun. Valaičiu, įteikė Vosylienė iš S. Vicente.

Penkiasdešimtmečio ženkliai – lipinukai bus netrukus platinami visuomenėi. Auksiniai ir sidabriniai buvo padovanoti Brazilijoje 50 metų gyvenantiems per gegužės 30 šventę, o penkias-

PAMALDOS ZELINOJE

(is 4 psl.)

pažįsta. Jeigu mes tą mūsų jaunimą tikrai mylime, tai ta meilė ras tinkamą būdą ir priemones išauklėti jį, kad jis būtų kasdieną geras, kilnesnis, ištikimesnis savo tautai. Ir tai kiekvieno mūsų yra šventa garbės pareiga.

Šiandien yra paskutinis gegužės, Motinos-Marijos mėnesio sekmadienis. Padėkime po Dievo Motinos kojomis, paveskime jos globai, savo abi tėvynes: Braziliją ir Marijos žemę – Lietuvą, savo mylimus asmenis ir ypač save pačius, kad mes turėtume drąsos ir ryžto atlikti savo šventas garbės pareigas, ištikimai tarnaudami Dievui, Tėvynei, savo šeimai ir savo artimui. To laukia iš mūsų Dievas, to tikisi ir laukia iš mūsų visame pasaulyje išblaškytieji broliai lietuviai, to laukia iš mūsų ir mūsų antroji tėvynė Brazilija.

dešimtmečio leidiniui ir kitiems reikalingams lėšos sukelsimos perduodant trijų spalvų baltame fone ženklą. Vėliau komitetas pagamins raktinukus ir automobiliams lipinukus.

Gegužės 30 dienos popograminėms vaišėms Fabria de Jersey „Juožas“ savininkas Juozas Vasiliauskas igijo tris pakvietimus, skirdamas 500 kr. penkiasdešimtmečio išdui.

STOVYKLAVIETĖ JUDA

Gegužės 31 posėdyje Sąjungos būstinėje dalyvavo 25 asmenys iš Jaunimo kongreso komiteto, komisijų ir kiti, kurie domisi jaunimo stovyklaviete, kuriai įgyti paskirtas III PLJK likutis Brazilijoje, apie 65.000 kr.

Stovyklavietės reikalu dalyviai pasisakė, kad daugiau pritaria titulus pagrįstu juridiniu asmeniu, kuriuo vardu vieta būtų įgyta. Titulus galėtų pirkti asmenys ir organizacijos. Mažiau pasisakė už kitą galimybę – kad pajėgesnės organizacijos pirktų savo vardu gretimus sklypus ir visuomenė per jas stovyklos įrengimą remtų.

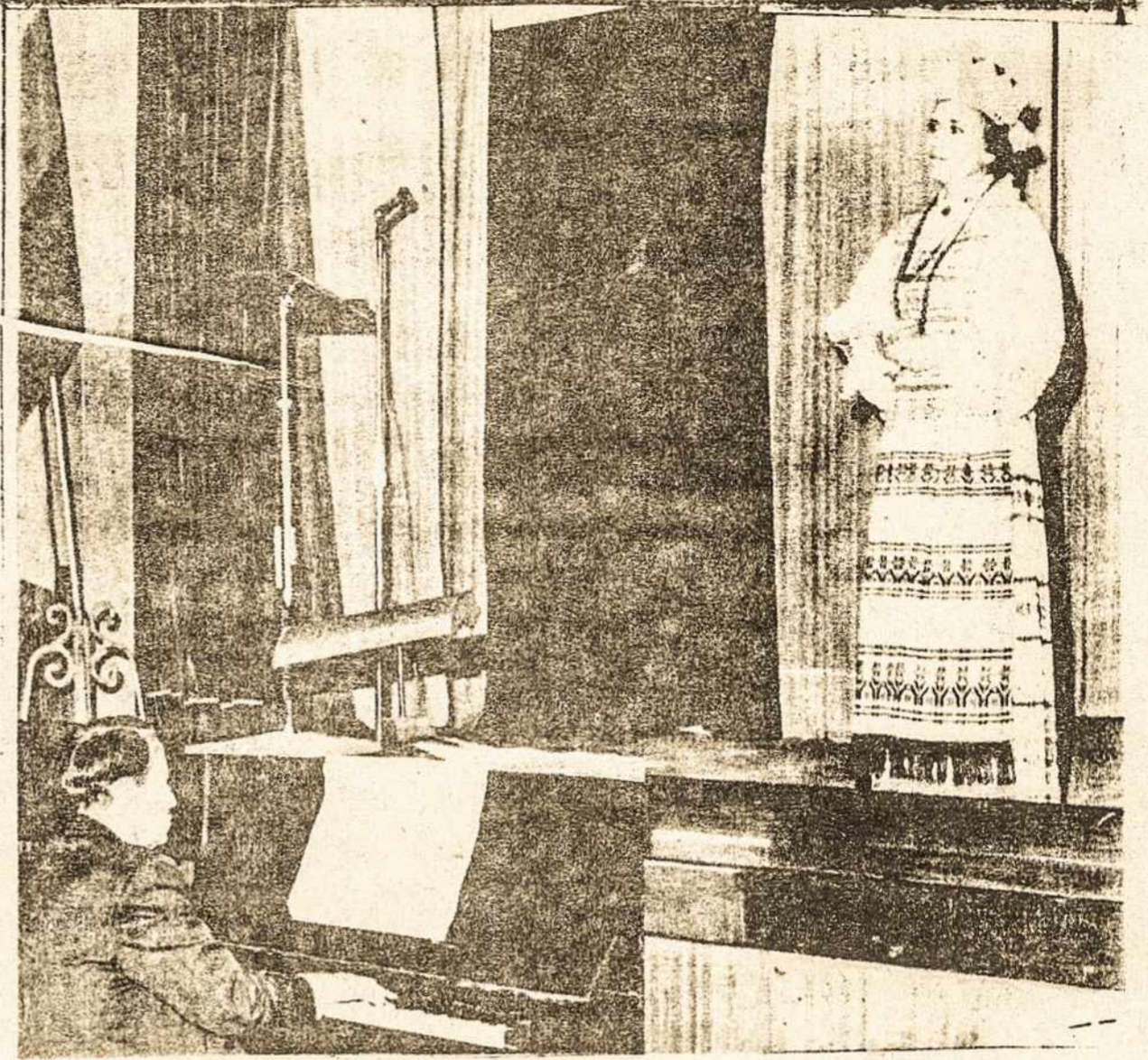
Plačiai pritarta ir siūlymai toje pačioje vietoje steigti lietuviams seneliams sodybą, kuri, daugelio nuomone, dar svarbesnė už jaunimui stovyklą. Darbo pradžia didelė paskata būtų ir galimybė, kad Light nusavins Vila Anastácio mokyklą, už kurią Sąjungai būtų atlyginta.

Sekantis pasitarimas stovyklavietės ir senelių sodybos reikalu kviečiamas pirmadienį, birželio 14, 20:30 val. Sąjungos rūmuose, R. Lituania, Mooca.

Dalyvauti kviečiami visi, kurie šiuo reikalu domisi ir rūpinasi.

PLAUKĖ PIRMA

Gailestingų seserų mokslus einanti Roseli Sinkevičiūtė iš Vila Belos laimėjo pirmą vietą klasinio plaukimo varžybose savo mokykloje balandžio mėn.

SOLISTĖS MEZZOSOPRANO ROMOS MASTIENĖS IŠ ČIKAGOS, JAV, KONCERTAS – LIETUVIŲ SĄJUNGOS-ALIANÇA RŪMUOSE, RUA LITUANIA, 67 MOOCA, BIRŽELIO-JUNHO 27 D, SEKMADIENĮ, 18 VAL.

Rengia Penkiasdešimtmečio komitetas
Pakvietimai klebonijose, Sąjungoje ir pas komiteto narius.

PASIRODĖ CAMPINAS, SP.

Nuvykusi per dideli lietuvių, „Rūtelė“ perei tą šeštadienį, šoko ir dainavo saleziečiu S. José amatų mokykloje. Juos kvietė, globojo ir programą sekė Tėvų ir mokytojų draugija, apie 200 asmenų. Laisvalaikio sanpauliečiai pasiūlojo gražiomis naujos mokyklos sporto aikštėmis. Sekmadienį dalyvavo pamaldose. Plačiau sekantiame numeryje.

VEIKLOS KALENDORIUS

Birželio 14, 20:30, Sąjungos būstinėje, R. Lituania, III PLJK komiteto, komisijų ir visu stovyklaviete bei senelių namais besidominciu posėdis.

Liepos 4 – 11, Vaikų (iki 13 m.) žiemos stovykla.

Liepos mėn. – „Rūtelės“ ekskursija į sostinę Braziliją.

Birželio 10, 19 val. Brazilijos LB valdybų posėdis, Largo Paissandu, 51, s/817.

Birželio 12, 16:30 val. Jaunimo namuose „Rūtelės“ tėvų susirinkimas.

Birželio 12-13 skautų savaitgalinė stovykla prie São Paulo.

Birželio 19 jaunimo kultūrinio ratelio pobūvis – vakarinė rekolekcijų savaitgalio programa.

Birželio 20 d. 11 val. Rio katedros koplyčioj Mišios lietuviams.

Birželio 19-20, Jaunimo rekolekcijų diskusinis savaitgalis Cotia.

Birželio 26, Skautų ir skaučių iškilminga sueiga metų pusmečiui pabaigti, Jaunimo namuose 14 val.

Birželio 26, 19 val. „Rūtelės“ šeimų pobūvis, R. Juatindiba, 28, Mooca.

Birželio 26 – 20 val. Literatūros būrelis vakaras šv. Kazimiero p-jos patalpose.

Birželio 27, 15 val. Vila Zelinoje lietuviškosios Mišios. Seka mėnesiniai susirinkimai Jaunimo namuose.

Birželio 27, 18 val. Sąjungos rūmuose, R. Lituania, solistės Romos Mastienės iš Čikagos koncertas.

Liepos 3, Jaunimo vakaras su šokiais.

Liepos 4, Liet. Kat. Bendruomenės gegužinė.

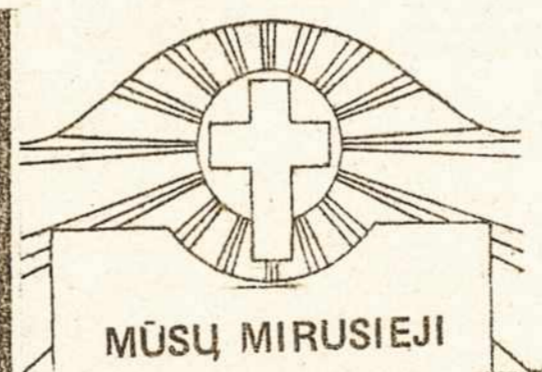
Rugpjūčio 6 d. 20,00 val. PLIAS susirinkimas pas p. Alg. Žibą, rua Thyro Martins, 264, apto 51, V.Mariana. Tel.70-0307

Rugpjūčio 19 – 29, šeštoji metinė Pabaltiečių paroda, Praça Roosevelt, São Paulo.

Rugpjūčio 21-22, Feira da Amizade, São José dos Campos, dalyvauja „Rūtelė“.

Rugpjūčio 21-22, V-toji Tarptautinė folkloro šventė Japonų kultūros draugijos salėje, Liberdade, dalyvauja „Nemunas“.

Rugpjūčio 29 – rugsėjo 19 – „Nemuno“ šokėjų išvyka į VI-tąją Tautinių šokių šventę Š. Amerikoje.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Gegužės 24 mirė Albinas Vasiliauskaitės vyras dr. Manoel Máximo Barbosa, Minas Gerais valstijoje, Raul Soares miestelyje, sulaukęs 84 metų amžiaus. Su iš Sarnavos kilusia žmona įsteigė augantį miestelį Vila Barbosa ir apylinkėje buvo pažįstamas agronomas, daug gero kitiems padaręs. Palieka taip pat dukrelę Beatriz, kaip tik mirties metu gavusią gimnazijos diplomą.

PINTURAS REFORMAS

CASAS-APARTAMENTOS-LOJAS-ETC.

CASCOLAC E SYNTEKO

PLASPAGENS, APLICAÇÃO, CALAFETAÇÃO

EM 3 PAGAMENTOS

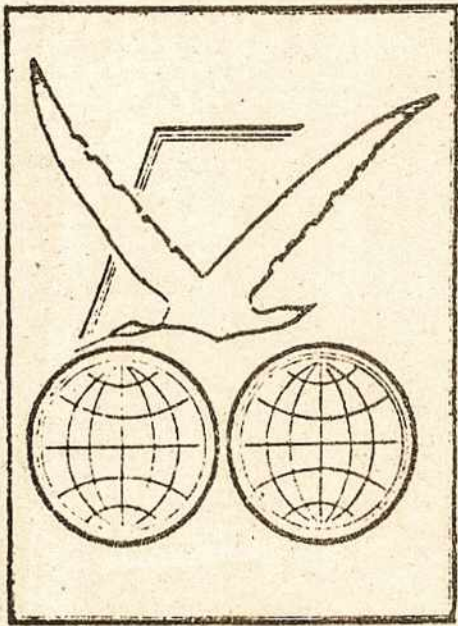
ATENDEMOS TODOS OS BAIRROS

ORCAMENTOS SEM COMPROMISSOS

TELEFONE 32-9516

J. DIMAVIČIUS

MŪSŲ ŽINIOS

DIDINGA ŠVENTĖ PRADĖJO IMIGRACIJOS SUKAKTĮ

Auksiniai žymens

Penkiasdešimtmečio komiteto išdininkė ir pagrindinė šventės rengėja Aldona Valavičienė kiek užtrukusiomis apeigomis su lietuvių tarka įteikė auksinius penkiasdešimtmečio simbolius, iššaukdama 1926 metais imigravusiuosius vardu ant scenos. Iš anksto buvo prisirašę apie 60, o dar prisidėjo keliasdešimt šventės metu. Per visą likusią programos dalį pagerbtieji nešiojo trispalvę perrištą simbolį, vaizduojantį paukštį-imigrantą tarp dviejų pasaulio skritulių.

Imigrantus pasveikino ilgametis Vila Zelinos klebonas prel. Pijus Ragažinskas, daugelį jų sutuokęs, krikštijęs jų vaikus ir anūkus, o pirmosios atvykusios lietuvių grupės narys Kazimieras Ambrozevičius visų vardu padėkojo. Kiekvienas kalbėtojas pabrėžė pirmųjų metų sunkias dienas ir nelengvose sąlygose išlaikytą ir puoselėtą lietuvišką veiklą.

Oficialioji šventės dalis baigėsi penkiasdešimtmečio simbolio konkurso premijomis, kurias įteikė Aldona Valavičienė: pirmąją ir antrąją Algimantui Saldžiui, trečiąją per pusę Silenei Silickienei ir Rikardui Bendoraičiui. Premijuoti ir kiti konkursui atsiųsti ženkliai buvo sa- lėje iškabinti.

Jaunieji pasirodo

Magdalenos Vinkšnaitienės paruoštieji mažieji – „Žilvitėlis“ žaismingai pašoko Suktinį ir Kanapę, prie pianino palydint sesutėm Liucijai ir Silvanijai Banytėms. Pertraukos nebuvo, tai žiūrėtojai pagyvėjo besidžiaugdami mažųjų pastangomis.

Sceną užėmė Eugenijos Bacevičienės ir Antano Aleknavičiaus paruošta „Rūtėlė“. Pirmą kartą visuomenei pasirodė naujas dainininkų vienetas – Beatriz Bacevičiūtė, Rosana Jurčiukonytė, Ana Marija Misevičiūtė, Doris Kuniškytė, Nilza Guzikauskaitė, Marinei Bareišytė ir Karolina Rubliauskaitė, su gitaro palyda dainavusių „Lauksiu tavęs atenant“, „Kelias“ ir „Kur gintarais nusėtas“.

Du akordeonai ir būgneliai nuotaikingai ir smagiai išvedė „Rūtėlės“ šokėjus parodyti Pakeltkojo ir Ketvirtainio. Vėliau išėjo „Nemunas“, besiruošijęs vykti į šokių šventę Šiaurės Amerikoje, su trimis šokiais, užbaigdamas Malūnu.

Literatūros būrelį atstovavo Žilvilė Jūraitytė, skaitydama savo tėvelio Klemenso Jūros poeziją.

Šventės dainos

Kolonijos mėgiami ir daugelį metų programas puošę solistai Vaclovas Laurinaitis ir Kazimieras Ambrozevičius, abu paženklinę sukaukietis auksiniu žymeniu, išėjo padainuoti po Keletą dainų. Baritonas V. Laurinaitis dainavo „Leiskit į Tėvynę“, „Oi kas“, „Mergužėle miela“, o tenoras K. Ambrozevičius – „Oi gražu gražu“ ir „Stasys“.

Paskutinysis ir gausiausias pasirodymas buvo Viktoro Tatarūno diriguotas choras, kurio pagrindu buvo L.K. Bendruomenės dainininkai, prisidėjęs visų chorų buvusiems choristams, iš viso virš 70 asmenų. Po skambių dainų „Sveiki broliai, dainininkai“, „Važiavau dieną“, „Ant tėvelio dvaro“ choro pirmininkas Jonas Šepetauskas įteikė dirigentui J. Tatarūnui ir muz. Feliksui Girdauskui įrašytas

Maloniai kviečiam visus lietuvius dalyvauti

prel. Aleksandro ARMINO

pirmųjų metinių Mišiose Vila Zelinoje

birželio 13 d., sekmadienį, 11 val.

L. Kat. Bendruomenės valdyba

taures už jų nenuilstamą darbą chorui ir lietuviškai dainai. Jaunatviška ir skaidria dvasia net ir auksiniais ženklais pasipuošę chorų veteranai dainavo paskutinę dainą „Užtrauksim naują giesmę, broliai, kurią jaunimas tesupras“.

Minėjimo pabaiga

Po Lietuvos himno publika ir programoje dalyvavę net 140 artistų nugūžėjo į šeimininkų paruoštą vaises Jaunimo namuose, kur jų laukė ne tik skanūs užkandžiai, bet ir 25 kilogramų sukaktuvinis pyragas. Susitikę su senais draugais, dalyviai dar ilgai kalbėjosi, jungėsi į dainos ratelį vaišinosi.

Nors Penkiasdešimtmečio šventes pradėjo pats Jaunimo kongresas, vykęs sausio mėnesį, ši šventė buvo pirmoji, Penkiasdešimtmečio komiteto suruoštoji šventė. Sekantis platesnio masto renginys – iš Čikagos atskrendančios solistės Romos Mastienės koncertas Sąjungos rūmuose, R. Lituania, birželio 27, sekmadienį, 18 val.

Visą meninę programą derino Magdalena Vinkšnaitienė, sugebėjusi sudėtingą minėjimo turinį sklandžiai suderinti. Nors visi kartu iš bažnyčios tiesiai atėjo į salę, tik kartą repetavęs jungtinis choras užtruko paskutinės minutės ruošoje, ir renginys kiek vėliau prasidėjo. Norėdami asmeniškai pagerbti kiekvieną seną imigrantą, įteikdami vardinį ženklą, auksinio simbolio įteikėjai taip pat užtruko, taip kad nuo Mišių pradžios iki mininės programos galo praėjo net

pusšėtos valandos.

Visos jaunimo grupės buvo puikiai pasiruošusios, o V. Tatarūnas sugebėjo per trumpą laiką buvusius choristus sklandžiai įjungti bendron dainon. Ir saleje visa eilė nedrąsių buvusių choristų lūpomis lydėjo ilgus metus dainuotas dainas. Galima tikėtis, kad nors dalis šventės įsijungusių choristų sugrįš papildyti esančiojo.

Šventė buvo keletą dienų minėta radijo ir televizijoje bei skelbta vietinių laikraščių.

Iš São Paulo seimo – Câmara Municipal de São Paulo – atstovo Vereador Arthur Alves Pinto atėjo sveikinimas penkiasdešimtmečio proga: „Queiram receber, na oportunidade em que se comemora o Cinquentenário da imigração lituana no Brasil, meus efuzivos cumprimentos.“

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS
GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS
E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
ANTÔNIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

**MŪSŲ
LIETUVA**

METINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,50 kruzėiras. Užuojančios ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo možiara. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir laidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.